

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta

05.02.2026

Kokoustiedot

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta

Aika 05.02.2026 klo 17:30 - 19:45

Paikka Karamzin (30), nh BC201, Karaportti 1, 2 krs

Läsnä

Valkeapää Terhi	puheenjohtaja
Pesonen Janne	jäsen
Suontausta Martti	jäsen
Siivonen Sari	varajäsen
Mäkäräinen Karoliina	jäsen
Kallio Maria	varajäsen
Keisteri-Sipilä Elli	jäsen
Laine Anna	jäsen
Halava Heli	jäsen
Jalava Tapio	varajäsen
Kotti Tuukka	jäsen
Båsk Gustav	jäsen

**Muut saapuvilla
olleet**

Heinaro Mervi	elinvoimajohtaja
Merra Martti	liikuntajohtaja
Uppa Marianne	liikuntapalvelupäällikkö
Taskinen Tapio	liikuntapalvelupäällikkö
Ikävalko Jarmo	liikuntapalvelupäällikkö
Laakso Maria	liikuntapalvelupäällikkö
Määttä Ronja	viestintäasiantuntija
Ikäheimonen Taru	hyvinvointipäällikkö
Peltonen Kaisa	erityissuunnittelija

Isotalo-Marttila Mirkka	erityissuunnittelija
-------------------------	----------------------

Lähdesmäki Aaron	nuorisovaltuuston edustaja
Kilpijoki Kerttu-Liisa	kaupunginhallituksen edustaja
Aaltonen Matti	juristi, sihteeri

poistui kello 18:12 §
13:sta käsittelyn
päätyttyä
saapui kello 19:20 §
19:sta käsittelyn alettua,
poistui kello 19:44 19
§:sta käsittelyn päätyttyä

Allekirjoitukset

Terhi Valkeapää
puheenjohtaja

Matti Aaltonen
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Tapio Jalava
pöytäkirjantarkastaja

Karoliina Mäkäraäinen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 09.02.2026

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 10		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 11		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 12	1 - 3	Espoonlahden uintikeskuksen ja maauimalan tarveselvitys	7
§ 13	4	Liikunnan ja urheilun tulosityksikön ennakkotilinpäätös tilanteessa 31.12.2025	28
§ 14		Vastaus valtuustoaloitteeseen uimaranta Hyljelahteen (Kh-Kv-asia)	30
§ 15		Vastaus valtuustoaloitteeseen Kaikukortin laajentaminen kokeiluna myös liikuntapalveluihin (Kh-Kv-asia)	32
§ 16		Vastaus valtuustoaloitteeseen lasten kohtuuhintaisen hevosharrastamisen mahdollistaminen Espoossa (Kh-Kv-asia)	35
§ 17	5	Espoon hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 (Kv-asia)	38
§ 18	6	Espoon ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	48
§ 19		Viranhaltijoiden päätökset	52
§ 20		Ylimääräinen asia päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset	53

§ 10

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 29.1.2026 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

5/53

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta

§ 11

05.02.2026

§ 11

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tapio Jalava ja Karoliina Mäkäraäinen.

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 12

§ 12

Espoonlahden uintikeskuksen ja maauimalan tarveselvitys

Valmistelijat / lisätiedot:

Peltonen Kaisa

Ikävalko Jarmo

Mikama Virpi

Ovaska Tomi

etunimi.sukunimi@espoo.fi

etunimi.k.sukunimi@espoo.fi (Peltonen)

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta hyväksyy hankesuunnittelun valmistelun pohjaksi Espoonlahden uintikeskuksen ja maauimalan tarveselvityksen liitteen ja selostusosan mukaisena.

Liitteenä olevaa alustavaa tilaohjelmaa käytetään rakennushankkeen hankesuunnitelman valmistelun pohjana.

Käsittely

Asia käsiteltiin § 20:n jälkeen.

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:

Esittelijän muutettu ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoonlahden urheilupuistoon esitetään toteutettavaksi uintikeskus ja maauimala. Espoonlahden vuonna 1983 valmistunut uimahalli puretaan, kun uusi uintikeskus on valmistunut. Uusi uintikeskus ja maauimala toteutetaan ensisijaisesti vastaamaan tavallisten kuntalaisten tarpeisiin, uintiurheilua kuitenkin unohtamatta.

Uuden hankevalmistelun pohjalle on pyydetty ajanmukaista tarveselvitystä, jonka Liikunta- ja hyvinvointilautakunta hyväksyy. Tämän tarveselvityksen

liitteenä on alustava tilaohjelma, jossa on määritelty käytön kannalta tärkeimpiä tiloja. Alustava tilaohjelma ja selostusosa on laadittu hankesuunnittelun pohjaksi. Hankesuunnitelman laatii Tilapalveluliikelaitos. Hankesuunnitelmassa määritetään hankkeen tarkempi sisältö ja kustannusennuste. Liikunta- ja hyvinvointilautakunta lausuu hankesuunnitelmasta ja hankesuunnitelman hyväksyy Valtuusto.

Aiempia toimielinkäsittelyjä

Espoonlahden uimahallia koskevat tarveselvitykset sekä viimeisimmät päätökset:

- 18.5.2006 Liikuntalautakunta hyväksyi Espoonlahden uimahallin perusparannuksen ja laajennuksen tarveselvityksen. Tällöin uimahalliin esitettiin peruskorjausta sekä allastilalisäyksinä hyppyallasta, monitoimiallasta sekä kylmävesiallasta.
- 16.1.2008 Liikunta- ja nuorisolautakunta hyväksyi Espoonlahden uimahallin tarveselvityksen päivityksen. Tällöin uimahalliin esitettiin peruskorjausta sekä allastilalisäyksinä hyppyallasta, vesivoimistelu-/terapia-allasta, 2 kpl porealtaita sekä kylmävesiallasta.
- 24.11.2020 Liikunta- ja nuorisolautakunta hyväksyi Espoonlahden uimahallin peruskorjauksen tarveselvityksen sisältäen mm. hyppy-, monitoimi- ja ulkoaltaan (V2).
- 24.3.2025 Valtuusto palautti Espoonlahden uimahallin hankesuunnitelman uudelleen valmisteluun seuraavasti: "Kaupunginhallitus käynnistää välittömästi vaihtoehtoisen uudisrakennuksena toteutettavan uimahallin asemakaavoituksen kiirehtien siten, että valmistelun yhteydessä selvitetään vaihtoehtoisen sijainnin lisäksi hankkeen aikataulu, liikenneyhteydet, tontin alan riittävyys ja alustavat kustannukset. Mikäli Espoonlahden uimahalli menee pitkäaikaiseen käyttökieltoon (yli 9 kk) ennen vuoden 2027 loppua, käynnistetään hankesuunnitelman mukainen hanke välittömästi." Tilapalveluliikelaitoksen laatima Valtuustolle 24.3.2025 esitetty hankesuunnitelma 3.11.2023 ei sisältänyt syvää monitoimiallasta (hyppyallas). Tavoitehinta oli 35,3 M€.
- 22.9.2025 kaupunginhallitus totesi Espoonlahden uimahallin sijaintitarkastelun osalta evästykseksi, että mikäli uimahalli päätetään kaavoittaa päiväkodin tontille, kaavatyön tueksi laaditaan luontoselvityksen lisäksi selvitys Pallopuiston merkityksestä virkistysyhteytenä Soukan ja Majakkaniityn suuntiin ja alueella turvataan virkistysyhteys.

Kaavamuutoshakemus

Espoon kaupungin tonttiyksikkö on toimittanut Espoonlahden uutta uintikeskusta ja maauimalaa koskevan kaavoitushakemuksen 14.11.2025. Kaavamuutosalue sijoittuu kaupungin omistamalle maalle Espoonlahden

päiväkodin ja Espoonlahden uimahallin tonteille sekä puisto- ja urheilualueelle. Kaavoituksella ratkaistaan myös uintikeskuksen ja maauimalan pysäköinti sekä nykyisen uimahallin pohjoispuolelta kulkeva kevyen liikenteen väylä Espoonlahdenreitti.

Liikuntalaki

Liikuntalain mukaisesti kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

1. järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;
2. tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä
3. rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Espoon uimahallien nykytilanne

Uimahallipalvelut ovat Espoossa suosittuja. Käyntejä uimahalleissa ja maauimalassa on viime vuosina ollut noin 1 300 000 vuodessa. Arkipäivisin uimahalleja käyttävät pääosin koulujen ja päiväkotien uinninopetusryhmät sekä eläkeläiset. Iltaisin ja viikonloppuisin uimahalleja käyttävät runsaasti työikäiset, perheet, lapset ja nuoret, jolloin hallit ovat ruuhkaisia ja pukukaappia joutuu usein jonottamaan. Monet jäävät tulematta uimahalliin niiden ruuhkaisuuden vuoksi.

Käyttäjäprofiili uimahalleissa on monipuolistunut. Kuntouimareiden lisäksi uimahalleissa käy monipuolisesti eri vesiliikuntamuotojen harrastajia, kuten vesijuoksijoita, vesijumppaajia, uimakoululaisia ja eri vesiurheilulajien harrastajia. Moninaiset käyttötarpeet ja käyttäjäryhmät vaativat omia altaitaan, jotta uimahallissa voidaan taata asiakasviihtyvyys ja palvelut erilaisiin tarpeisiin. Altaiden tulee olla myös helposti muunneltavia, esimerkiksi nostopohjilla, jotta tilat saadaan tehokkaaseen ja monipuoliseen käyttöön. Lapsia ja nuoria houkuttelevat maauimala ja syvä monitoimiallas hyppytasoiheen sijaitsevat tällä hetkellä vain Leppävaaran uimahallissa.

Espoon uimahalleissa toimii jäsenmäärältään Suomen suurin Uintiseura Cetus. Heille on varattu aukioloaikoina ratavuoroja ja lisäksi heillä on eri altaissa vuoroja aukioloaikojen ulkopuolella. Cetus liikuttaa espoolaisia ”vauvasta vaariin”, sillä vesi on elementtinä sopiva kaikenikäisten ja -kuntoisten liikuntaan. Seuran kurssitoiminnassa ja uimakouluissa on vuosittain mukana lähes 10 000 osanottajaa.

Espoonlahden uimahalli

Espoonlahden uimahalli on tällä hetkellä toiminnassa, mutta on teknisiltä tiloiltaan elinkaarensa päässä. Halli on vanha, eikä siellä ole lämminvesialtaita eikä syvää monitoimiallasta hyppytasoiheen.

Espoonlahden uimahalli palvelee Länsi-Espoon kasvavaa väestöä ja vähentää painetta Matinkylän ja Leppävaaran uimahalleissa. Espoonlahden alueen voimakas asukasmäärän kasvu tekee uimahallin merkityksestä entistä suuremman, ja sen aukiolo tasapainottaa palveluverkkoa merkittävästi. Uimahalli on Espoon ainoa vesilajien kilpailuhalli. Vanha uimahalli ei täytä nykyaikaisia kilpailuolosuhteita.

Espoonlahden uimahallin nykytilat:

- Iso kilpa-allas 21 m x 50 m
- Opetus-/lastenallas 10 m x 20 m
- 400 hengen katsomo
- 3 kpl kuntosali- ja liikuntasaliloja yhteensä noin 350 m².
- fysioterapeuttien vastaanotto
- parturi-kampaamo
- lounas-kahvila
- kokoustila noin 15 hengelle
- Puku- ja pesutilat. 237 pukukaappia naisille (4 ryhmäpukuhuoneessa näistä 56) ja 237 miehille (4 ryhmäpukuhuoneessa näistä 56)
- tilausauna- ja pukutilat sisältäen takkahuoneen.

Vuonna 1983 valmistunut Espoonlahden uimahalli oli valmistuessaan teknisiltä ratkaisuiltaan edelläkävijä Suomessa. Veden lämpö altaissa on alhainen, koska halli on kilpaprofiilinen. Opetus-/lastenallas ja iso kilpauintiallas ovat samassa vesikierrossa, jolloin myös opetus-/lastenaltaan lämpötila on alhainen. Uimahallissa ei ole erillistä vesijumppa-/kuntoutusallasta, jonka vedenlämpö on korkeampi. Tämä johtaa siihen, että uimahallissa terapia- ja muu ryhmätoiminta ja lasten osuus on selvästi pienempi kuin Espoon muissa halleissa. Myöskään vesijuoksuun ei ole erillistä allasta, vaan isosta kilpa-altaasta varataan vesijuoksulle tilaa mahdollisuuksien mukaan.

Tapiolan uimahalli

Tapiolan uimahalli on ollut suljettuna vuodesta 2016 rakenteellisten ongelmien vuoksi. Uimahalli on purettu, ja uudisrakennusprojekti on käynnissä. Uusi Tapiolan uimahalli on suunniteltu avattavaksi keväällä 2028. Hanke on merkittävä sekä taloudellisesti että kaupunkikuvallisesti. Budjetti on kasvanut alkuperäisestä arviosta, mikä korostaa projektin laajuutta ja haastavuutta. Uusi uimahalli tulee sisältämään 25 metrin altaan, monitoimialtaan, pienten lasten kahlualtaan, lasten opetusaltan, saunatilat, pukutilat ja kuntosalin. Tapiolan uimahallin yhteydessä on myös ulkohyppyallas ja lasten pyöreä kahluaallas. Esteettömyys tullaan huomioimaan mahdollisimman hyvin esimerkiksi kulkuväylien, WC-tilojen ja hissien osalta. Halliin rakennetaan lisäksi liikuntaesteisten puku-, pesu- ja saunatilat.

Matinkylän uimahalli

Matinkylän uimahalli on Espoon uusi uimahalli, joka valmistui ja avattiin vuonna 2022. Uimahalli tarjoaa monipuoliset palvelut: 50 metrin kuntouintiallas, pienten lasten kahluuallas, lasten opetusallas, kylmäallas, monitoimiallas sekä kunto- ja liikuntasali. Hallissa on myös erilliset liikuntaesteisten puku-, pesu- ja saunatilat. Sijainti palvelee hyvin Matinkylän ja sen lähialueiden suurta väestöpohjaa. Uimahalli on nopeasti vakiinnuttanut asemansa alueen keskeisenä liikuntapaikkana ja toimii esimerkkinä modernista uimahallikonseptista. Kustannussyistä uimahalliin ei kuitenkaan saatu syvää monitoimiallasta hyppytasoiheen, eikä nostopohjaa kuntouintialtaaseen.

Leppävaaran uimahalli ja maauimala

Leppävaaran uimahallin peruskorjaus ja laajennus sekä maauimala valmistuivat vuonna 2016. Sisäuimahallissa on 25 metrin rata-allas, monitoimiallas, syvä monitoimiallas hyppytasoiheen, porealtaat, lasten opetusallas, pienten lasten kahluuallas, kylmäallas ja höyrysaunat. Lisäksi hallissa on kunto- ja liikuntasali. Kesäkaudella käytössä olevassa maauimalassa on 50 metrin kuntouintiallas, monitoimiallas ja liukumäki. Uimahallissa on yhteensä 720 pukukaappia ja maauimalassa 1206 pukukaappia. Leppävaara on keskeinen uimahalli Espoon pohjois- ja keskiosien käyttäjille, ja sen sijainti hyvien liikenneyhteyksien varrella tekee siitä laajasti saavutettavan.

Keski-Espoon uimahalli

Keski-Espoon uimahalli sijaitsee Espoon keskuksen alueella ja palvelee erityisesti Keski-Espoon ja sen lähialueiden asukkaita. Uimahallissa on 25 metrin kuntouintiallas, lasten opetusallas, pienten lasten kahluuallas, monitoimiallas, saunatilat ja kuntosali. Uimahalli oli suljettuna 1.5.–3.11.2025 pesu-, sauna- ja allastilojen remontin vuoksi, jolloin uusittiin pintamateriaaleja kuten laatoituksia. Uimahalli on tärkeä lähiliikuntapaikka ja täydentää Espoon uimahalliverkkoa tarjoamalla palveluita alueelle, jossa väestömäärä kasvaa. Halli on siirtymässä Espoon kaupungin omistukseen 2028.

Olarin uima-allas

Olarin uima-allas on ollut suljettuna remontin vuoksi 1.6.2024 alkaen. Sulkemisen taustalla ovat terveystieteiden puutteet laatoituksissa, teknisen tilan muutostyöt ja uima-altaassa havaittu vuoto. Avautumisesta ei ole varmaa tietoa. Vaikka uima-allas on pieni (15 metrin allas), se on ollut tärkeä lähiliikuntapaikka alueen asukkaille. Uimahallin yhteydessä on kuntosali ja saunat. Uimahalli ei ole esteetön, halliin kuljetaan ahtaiden kierreportaiden kautta. Epävarmuus jatkumisesta vaikuttaa palveluiden saavutettavuuteen ja lisää painetta muiden uimahallien käyttöön.

Allaspinta-alat sekä vuosittaiset kävijämäärät

Espoon uimahallien vesipinta-alat sekä kävijämäärät vuosina 2024 ja 2025:

- Espoonlahden uimahalli: allaspinta-ala 1273 m². Vuonna 2024 oli 235 667 kävijää. Vuonna 2025 kävijöitä oli 245 679.
- Matinkylän uimahalli: allaspinta-ala 1359 m², vuonna 2024 oli 311 069 kävijää. Vuonna 2025 kävijöitä oli 352 633.
- Leppävaaran uimahalli ja maauimala: allaspinta-ala uimahalli 1104 m² ja maauimala 1702 m². Vuonna 2024 oli 555 258 kävijää. Vuonna 2025 kävijöitä oli 547 670.
- Keski-Espoon uimahalli: allaspinta-ala 552 m², vuonna 2024 oli 175 422 kävijää. Vuonna 2025 kävijöitä oli 102 717. Uimahalli oli suljettuna 1.5.–3.11.2025 remontin vuoksi.
- Olarin uima-allas: allaspinta-ala 53 m², vuonna 2024 oli 5597 kävijää. Vuonna 2025 halli oli suljettu.
- Tapiolan uimahalli: allaspinta-ala uudisrakennus 571 m² (lisäksi ulkohyppyallas 160 m²), suljettu vuodesta 2016. Tapiolan uimahalli avataan 2028.

Espoonlahden uimahallin toiminta

Arkiaamuisin uimahallia käytetään pääosin kuntouintiin ja vesijuoksuun (työikäiset, eläkeläiset ja kilpauimarit). Päiväaikaan pääpaino on eläkeläisissä sekä koulujen ja päiväkotien uinninopetuksessa. Arki-iltaisin ja viikonloppuisin painottuvat perhe- ja kuntouinti, uimakoulut sekä uimaseuratoiminta. Uimahallin aukioloaikojen ulkopuolella myöhään iltaisin ja aikaisin aamuisin on lisäksi kilpauimareiden ja vesipalloilijoiden harjoitusvuoroja.

Kilpa- ja harjoituskäyttö

Espoonlahden uimahalli on valtakunnallisesti merkittävä uintiurheilun harjoittelu- ja kilpailukeskus. Vuonna 1983 valmistuneessa Espoonlahden uimahallissa on tähän mennessä käynyt noin 14 miljoonaa kävijää ja se on toiminut monien uinnin arvokilpailujen areenana.

Espoonlahden uimahalli on Suomen suurimman uintiurheiluseuran, Cetus Espoo ry:n, pääasiallinen toimipaikka. Espoonlahden uimahallissa on noin 39 % kaikista Cetuksen vuoroista. Cetus Espoolla on kansallisesti menestyvät joukkueet kilpauinnissa, taitouinnissa, uimahypyissä ja vesipallossa. Seura järjestää Espoonlahden uimahallissa vuosittain 5-6 kansallista kilpailutapahtumaa, joista yleensä vähintään yksi on SM-tasoinen. Seuran kilpaurheilulajeja – kilpauintia, vesipalloa ja taituintia – seurassa harrastaa noin 550 lisenssiurheilijaa.

Cetus Espoo ry:n lausunto hankkeesta on liitteenä. Lausunto tulee huomioida mahdollisuuksien mukaan hankkeen suunnittelussa.

Uinninopetus

Espoonlahden uimahallissa on keskimäärin 25 000 Espoon alakoulujen ja esiopetuksen uimahallikäyntiä lukuvuodessa. Lisäksi yläkoulut, lukiot ja ammatilliset oppilaitokset käyttävät Espoonlahden uimahallia liikunnanopetuksessaan. Uimaan oppimista tehostetaan Espoonlahdessa digitaalisten uinninopetusvideoiden avulla. Uinninopetusvideoita näytetään lapsiperheille lasten opetusaltaalla myös yleisöuintivuoron aikana. Uinninopetuksella lisätään myös oppilaiden vesipätevyyttä. Vesipätevyydellä tarkoitetaan henkilön taitoa ja valmiuksia toimia turvallisesti vesillä ja vesistöjen läheisyydessä.

Ohjatut liikuntapalvelut

Ohjatun liikunnan liikunnanohjaajat ja Liikuntapalveluiden kumppanit järjestävät uimahallin kuntosaleissa ja allastiloissa ohjattuja liikuntaryhmiä. Ohjatut liikuntaryhmät on tarkoitettu erityisesti kuntalaisille, joille säännöllinen liikunta on terveyden kannalta erityisen tärkeää tai jotka liikkuvat terveytensä ylläpitämiseksi liian vähän. Toimintaa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan esteettömästi ja soveltaen. Uimahallin toimistotiloissa toteutetaan asiakkaille myös henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Kuntosalit ovat ohjattujen liikuntaryhmien ulkopuolisena aikana kuntalaisten käytössä.

Asiakkaat vesijumppaavat 50 m uima-altaan päädyssä omatoimisesti virtuaalisten vesijumppaohjelmien avulla. Palvelun käyttö on lisännyt vesijumpan saavutettavuutta ja on erittäin suosittua myös Espoonlahden uimahallissa. Palvelu vie kuitenkin tilaa uinnilta ja vesijuoksijoilta, eikä kuntouintiallas ole allasprofiililtaan optimaalinen vesijumppaan. Erityisesti toimintarajoitteisille henkilöille uima-altaaseen pääsy ja siellä toimiminen on haastavaa.

Uuden uintikeskuksen tarve

Espoonlahden uimahalli on tekniseltä kunnoltaan huono, selvitysten mukaan on kustannustehokkaampaa rakentaa uusi uimahalli kuin peruskorjata vanha uimahalli. Allastilaa on nykyisellään Espoossa asiakasmäärään ja kysyntään nähden liian vähän. Espoonlahden nykyisestä uimahallista puuttuvat erilaisia käyttäjäryhmiä palvelevat erilliset altaat kuten vesijumppa-/kuntoutusallas ja syvä monitoimiallas hyppytasoinen.

Espoon strategian Espoo-tarinan 2025-2029 mukaisesti asuinalueita kehitetään kokonaisuuksina huomioiden myös liikuntamahdollisuudet. Espoo on lasten ja nuorten pääkaupunki. Eri-ikäiset ja erilaisista taustoista tulevat ihmiset näkyvät aktiivisesti kaupunkikuvassa, osallistuvat, harrastavat ja pysyvät toimintakykyisinä pidempään. Espoon suuralueista Espoonlahti kasvaa voimakkaimmin. Espoonlahden suuralueen väestön ennustetaan kasvavan nykyisestä lähes 20 000 henkilöllä vuoteen 2033

mennessä (Espoon väestöennuste). Espoonlahden suuralueelle sijoittuvat uudet asuinalueet, kuten Finnöö ja Kiviruukki, kasvattavat asukasmäärää. Alustavien arvioiden mukaan Espoonlahden suuralueen väestön ennustetaan kasvavan yhteensä jopa 40 000 henkilöllä vuoteen 2050 mennessä. Nykyiset uimahallin tilat eivät riitä kasvavan suuralueen väestömäärälle.

Uimahalli on liikuntainvestointi, joka johtaa selvästi liikunta-aktiivisuuden kasvuun kaikissa ikäryhmissä. Vesi on erinomainen liikuntaympäristö ja vedessä liikkuminen soveltuu lähes kaikille. Uinti on yksi suosituimmista liikuntalajeista Suomessa ja uinti kuntoilumuotona sopii kaikille uimataitoisille. Vesijumppa on suosittua työikäisten, senioreiden ja liikuntaesteisten keskuudessa muun muassa veden nosteen, vastuksen ja turvallisuuden takia. Lisäksi sosiaalinen vuorovaikutus ohjatussa vesivoimistelussa on merkittävä liikuntaan motivoiva tekijä. Vesiliikunta, kuten muukin fyysinen aktiivisuus ja liikunta, on hyväksi kokonaisvaltaiselle terveydelle sekä hyvinvoinnille ja on säännöllisenä liikuntamuotona tehokas keino edistää ja ylläpitää toimintakykyä sekä ennaltaehkäistä, hoitaa ja kuntouttaa useita eri sairauksia ja vammoja.

Eläkeikäisten määrän voimakas kasvu Espoossa aiheuttaa käyttöpainetta erityisesti uimahallien päiväkäytölle. Espoossa 65 vuotta täyttäneiden määrä ennustetaan kasvavan merkittävästi vuoteen 2060 mennessä, noin 70 000 henkilöllä. 65-vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Espoossa yli kaksinkertaiseksi. (Espoon pitkänajan väestöennuste). Suur-Espoonlahden alueella väestö on vanhentunut viime vuosikymmeninä selvästi. Vesiliikunta on hyvä ja suositeltu liikuntamuoto ikääntyneille ja erityisryhmille, sillä vesiliikunnan aikaansaamat terveyshyödyt tukevat yli 65-vuotiaiden liikuntasuosittelusta, jonka mukaan lihasvoima ja tasapaino ovat keskeisiä tekijöitä kokonaisvaltaisen toimintakyvyn ylläpitämisessä.

Espoossa lasten ja nuorten (alle kouluikäiset, kouluikäiset ja nuoret 16–19-vuotiaat) ikäryhmien määrä kasvaa ennusteiden mukaan lähes 40 % ja he kuuluvat edelleen kaupungin suurimpiin ikäluokkiin vuoteen 2060 mennessä. Espoo kasvaa nopeasti lapsiperheiden ja nuorten määrässä, mikä näkyy muun muassa investoinneissa kouluihin ja päiväkoteihin sekä kaupungin strategiassa painotettuna "lasten ja nuorten pääkaupunki" -visiona. Uinti kuuluu Suomessa kansalaisten perustaitoihin. Kaikki koululaiset käyvät uimaopetuksessa. Espoon väkiluvun kasvaessa myös koululaiset tarvitsevat uimaopetusta varten lisää vesipinta-alaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut voimakkaasti uimahallirakentamista. Ministeriön avustamista puoltaviin kriteereihin on kirjattu mm: "Uinnin yleinen suosio ja vesiliikunnan soveltuvuus lapsille, aikuisille, liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille sekä kunto- ja kilpauimareille toteuttaa suurten kävijämäärien ohella myös liikunnan tasa-arvovaatimusta. Tärkeänä pidetään sitä, että liikuntapaikka sijaitsee päivittäisen elinpiirin alueella (koti, päiväkotiki, koulu ja työpaikka).

Rakennettavat liikuntapaikat tulisi sijoittaa yhdyskuntarakenteessa asuinympäristöjen läheisyyteen tai julkisten liikenneyhteyksien varrelle.”

Uintikeskuksen tilat

Tarveselvityksessä on kuvattu käytön kannalta tärkeimmät tilat mitoituksineen.

50 m uima-allas

50 m uima-allas suunnitellaan kansainvälisen tason kilpauinnin vaatimusten mukaisesti. Kilpailukäytössä altaan pituus on 50 metriä ja leveys 25 metriä. Altaassa tulee olla 10 rataa, mikä mahdollistaa laajan käytön sekä kuntouintiin että kilpailutoimintaan. Altaan suunnittelussa noudatetaan Suomen Uimaliiton ja kansainvälisen lajiliiton World Aquaticsin (entinen FINA) antamia ohjeistuksia. Näiden suositusten mukaan altaan syvyyden tulee olla vähintään 2,5 metriä kilpailukäytössä, jotta varmistetaan turvallisuus ja täytetään kansalliset ja kansainväliset vaatimukset. Altaassa tulee olla rata-alueen ulkopuolella syvennys luiskia / loivia portaita varten. Altaan veden lämpötila on noin 27 °C.

Altaaseen tulee sisällyttää altaan levyinen (25 m) siltaratkaisu, joka voidaan asentaa useammassa osassa. Tämä mahdollistaa samanaikaisen käytön eri tarkoituksiin, kuten harjoitteluun ja kuntouintiin. Lisäksi altaassa tulee olla nostopohja toisessa allaspuolikkaassa. Nostopohjan avulla altaan syvyyttä voidaan säätää haluttuun tasoon, esimerkiksi 135 senttimetriin, mikä parantaa altaan soveltuvuutta eri käyttäjäryhmille ja vesiliikuntalajeille. Esimerkiksi aikuisten uimaopetusta voidaan järjestää matalammassa syvyydessä.

Suunnittelussa on huomioitava, että nostosilta ja nostopohja ovat teknisesti toimivia, turvallisia ja helppokäyttöisiä. Ratkaisujen avulla kuntouintiallas palvelee monipuolisesti sekä harrastajia että kilpailutoimintaa ja tukee uimahallin joustavaa käyttöä. Altaan tulee olla jaettavissa väliverholla useampaan osaan. Tämä mahdollistaa esimerkiksi vesipallon pelaamisen, vaikka muu allas on uintikäytössä.

50 m uima-allas sijaitsee omassa allasatilassaan, jolloin muun uimahallin käyttö on mahdollista esimerkiksi pienten kilpailujen aikana. Altaan ympärille, sekä reunoille että päätyihin, tulee varata riittävästi tilaa tapahtumien järjestämistä varten. Tämä tila mahdollistaa kilpailujen ja näyttösten sujuvan toteutuksen, ajanottolaitteiden ja muun teknisen kaluston sijoittamisen sekä turvallisen liikkumisen henkilökunnalle ja osallistujille. Kilpailujen vaatimat tulospalvelu-, ajanotto- ja videointijärjestelmät sekä näytöt ja maalikamerat tulee huomioida suunnittelussa.

Syvä monitoimiallas

Syvää monitoimiallasta voidaan käyttää vesijuoksun ja uimahyppäämisen lisäksi esimerkiksi taitouintiin, sukeltamiseen (mukaan lukien pelastussukeltajat), uppopalloon, vesipalloon, syvänvedenjumppaan ja opetustoimintaan (mm. hengenpelastus, sukellusharjoitteet). Hyppytasot ovat erityisesti nuorten ja lasten suosiossa.

Syvään monitoimialtaaseen toteutetaan 2 kpl 1 m ja 2 kpl 3 m ponnahduslautaa sekä 1 m, 3 m, 5 m, 7,5 m ja 10 m hyppytasot. Altaan syvyys on 5 metriä. Altaan veden lämpötila on noin 27 °C.

Riittävän kokoinen syvä monitoimiallas on syvyytensä takia oivallinen paikka vesijuoksuun, joka voidaan harrastaa turvallisesti, vaikka muu osa altaasta olisikin muussa käytössä. Vesijuoksualue on samanaikaisesti käytössä esimerkiksi uimahyppäämisen kanssa. Näin 50 m uima-altaan radat vapautuvat varsinaiseen uintikäyttöön. Nykyisellään vesijuoksijoille on ajoittain vaikeuksia löytää vapaita ratoja. Ratojen osoittaminen vesijuoksuun puolestaan aiheuttaa kuntouintiin varattujen ratojen ruuhkautumista.

Uintiurheilukeskuksessa tarvitaan kansainväliset mitat täyttävä syvä monitoimiallas, jossa on kaikki kilpailujen vaatimat ponnahduslaudat ja kerrokset. Syvää monitoimiallasta kaikkine tarvittavine hyppytasoineen ei Espoossa vielä ole. Hyppytasojen ja -altaiden karsimisen perusteluna aikaisemmissa Espoon uimahallihankkeissa on ollut, että ko. allas toteutetaan Espoonlahteen. Allas toimii myös verryttelyaltaana pitkän radan uimakilpailujen aikana, mikä tulee huomioida esimerkiksi rataköysien ja lähtötelineiden osalta. Syvä monitoimiallas palvelee myös taitouinnin, uppopallon, vesipallon harjoitus- ja kilpailualtaana. Altaalle tulee vedenalaiset ja -päälliset kaiuttimet tätä toimintaa varten. Taitouintia harrastavat erityisesti lapset ja nuoret.

Lasten opetusallas

Lasten opetusallas on mitoitettu lapsille sopivaksi, mikä helpottaa uimataidon alkeiden oppimista. Allas on suorakaiteen muotoinen. Allastilan hyvästä akustiikasta tulee huolehtia ja altaan tulee olla rajattavissa näköesteellä. Rauhallinen ympäristö auttaa lasta keskittymään opetukseen. Altaan veden lämpötila on noin 31 °C. Lämmin vesi tekee harjoittelusta miellyttävämpää ja kannustaa lasta liikkumaan vedessä. Lastenallas auttaa vähentämään vesipelkoa ja luomaan myönteisiä kokemuksia uinnista. Erillinen uimaopetusallas mahdollistaa uimaopetuksen myös erityistä tukea tarvitseville lapsille. Tilassa tulee olla hyvä ilmanvaihto, jotta uimaopettajilla on asianmukainen työympäristö. Altaalta tulee olla mahdollisimman lyhyt kulkuyhteys 50 m uima-altaaseen, sillä uimaopetuksessa siirrytään ajoittain näiden kahden altaan välillä. Altaan yhteydessä tulee olla iso näyttö ja äänentoistojärjestelmä

uimaopetuksen tueksi. Nykyisellään lasten uimaopetukseen soveltuvaa vesipinta-alaa on Espoossa tarpeeseen nähden liian vähän.

Lasten uima-allas

Uimahalliin toteutetaan erillinen lasten uima-allas. Altaan yhteydessä tulee olla iso näyttö ja äänentoistojärjestelmä omatoimisen uinnin opetteluun tueksi. Allastilan hyvästä akustiikasta tulee huolehtia. Altaan veden lämpötila on noin 31 °C.

Uimaopetuksen määrä on suuri ja lakisääteinen osa kuntien peruspalveluja ja koulujen opetussuunnitelmaa, minkä vuoksi lasten opetusallas on varattu suuren osan aukioloajasta. Tämä rajoittaa muiden asiakkaiden, kuten perheiden, mahdollisuuksia käyttää lasten opetusallasta. Kahden erillisen altaan avulla uimaopetus ja muu asiakaskäyttö voidaan erottaa toisistaan ilman, että kummankaan toiminnan laatu kärsii. Erilliset altaat parantavat turvallisuutta ja käyttömukavuutta. Uimaopetus vaatii rauhallisen ja hallitun ympäristön, kun taas vapaa-ajan käyttäjät liikkuvat altaassa eri tavoin ja eri rytmissä. Kun toiminnot on erotettu, riskit mahdollisista törmäyksistä ja häiriöistä vähenevät merkittävästi.

Kahden altaan ratkaisu lisää uimahallin kapasiteettia ja käyttöastetta. Kun allastilat ovat joustavasti eri käyttäjäryhmien käytössä, uimahalli pystyy palvelemaan useampia asiakkaita samanaikaisesti ja vastaamaan paremmin kasvavaan kysyntään. Pitkällä aikavälillä kahden erillisen altaan ratkaisu on myös taloudellisesti perusteltu. Sujuvampi käyttö, tyytyväisemmät asiakkaat ja parempi palvelutaso lisäävät uimahallin vetovoimaa ja vähentävät ruuhkautumista, mikä tukee kestäväää ja tehokasta uimahallitoimintaa.

Pienten lasten kahluuallas

Pienten lasten kahluuallas (vauva-allas) kuuluu nykyaikaisen uimahallin palveluihin lapsiperheille. Altaan syvyys on noin 0,2 m - 0,4 m. Altaan veden lämpötila on noin 33 °C. Allas sijoitetaan lasten uima-altaan läheisyyteen.

Kahluuallas tarjoaa pikkulapsille turvallisen ensikosketuksen veteen. Matala kahluuallas edistää kehityksellisesti sopivaa leikkiä ja liikkumista. Pienet lapset harjoittelevat tasapainoa, koordinaatiota ja motorisia taitoja vedessä leikin kautta, mikä tukee kokonaisvaltaista kehitystä. Tämä tukee varhaista vesitottumusta ja luo myönteisen pohjan myöhemmälle uimaopetukselle.

Kahluuallas vastaa lapsiperheiden erityisiin tarpeisiin. Vanhemmat voivat olla lapsen vieressä tai pitää lasta sylissä ilman, että heidän tarvitsee mennä syvään veteen. Tämä lisää sekä lapsen että vanhemman turvallisuuden tunnetta ja tekee uimahallikäynnistä rennomman. Lisäksi kahluuallas vähentää ruuhkaa muissa altaissa. Kun pienimmillekin lapsille

on oma allastilansa, he eivät vie tilaa opetus- tai lasten uima-altaista, jolloin kaikki käyttäjäryhmät mahtuvat toimimaan samanaikaisesti. Kahluaaltaan olemassaolo tukee myös yhdenvertaisuutta ja perheystävällisyyttä. Uimahalli palvelee eri-ikäisiä kuntalaisia tasapuolisesti ja madaltaa kynnystä liikunnalliseen vapaa-aikaan jo varhaislapsuudessa. Varhain syntyneet myönteiset vesikokemukset lisäävät lasten vesiturvallisuutta ja tukevat uimataidon oppimista.

Vesijumppa-/kuntoutusallas

Esteetön vesijumppa-/kuntoutusallas toteutetaan siten että kaikki käyttäjät, myös liikuntarajoitteiset, pääsevät altaaseen turvallisesti. Altaassa on oltava ”liukuesteet” pohjassa, ramppi / loivat portaat, tukikaiteita sekä henkilönostin. Altaan syvyys on noin 1,2 m -1,5 m, siten että matalaa osuutta on suurempi osuus. Altaan vesisyvyyttä voidaan säätää myös vedenpinnan säädöllä. Vesijumppassa on tärkeää, että jalat osuvat pohjaan, koska se takaa harjoituksen turvallisuuden ja tasapainon. Lisäksi se vähentää liukastumis- ja kaatumisriskiä vedessä. Altaassa on rajattu pienehkö alue esimerkiksi altaan kulmassa hieroville suihkuille ym. Altaan veden lämpötila on noin 33 °C. Altaan sisäreunat varustetaan kaiteilla/käsijohteilla kaikilta osin. Altaan yhteydessä tulee olla iso näyttö ja äänentoistojärjestelmä sekä omatoimisen että ohjatun liikunnan tueksi.

Altaan tulee olla rajattavissa näköesteellä esimerkiksi erityisryhmien toimintaa varten. Allas tulee olla myös jaettavissa näköesteellä kahteen osaan. Tällöin osa altaasta voi olla vapaassa käytössä, vaikka pienemmällä ryhmällä olisi altaassa ohjattua liikuntaa. Kulkureitin altaalle tulee olla erityisesti liikuntaesteisten pesu- ja pukutiloista mahdollisimman lyhyt ja esteetön.

Nykyaikaisen uimahalliin kuuluu vesijumppa-/kuntoutusallas. Vesijumppa-/kuntoutusallas on erityisesti erityisryhmien, koululaisten, työikäisten, perheiden, vauvauinnin, eläkeläisten ja uimataidottomien aikuisten suosima. Vesijumppa-/kuntoutusaltaassa järjestetään ohjattuja vesiliikuntaryhmiä, kuten erityisryhmien ohjattuja ryhmiä ja vauvauintia. Erityisryhmien vesijumppaa liikuntarajoitteisille ei voida järjestää Espoonlahden uimahallissa nykyisin lainkaan. Vesijumppaa järjestetään Espoonlahden uimahallin kuntouintialtaassa, mutta tämä vie tilaa uinnilta. Kuntouintiallas on myös syvä ja lämpötilaltaan uintiin tarkoitettu. Vauvauintia ei nykyisellään pystytä järjestämään uimahallissa lainkaan. Asiakkaat voivat vesijumpata vesijumppa-/kuntoutusaltaassa myös omatoimisesti virtuaalisten vesijumppaohjelmien avulla. Palvelun käyttö on lisännyt vesijumpan saavutettavuutta ja on erittäin suosittua kaikenikäisten ja -taitoisten joukossa.

Kylmäallas

Kylmäaltaan veden lämpötila on noin 7-8 °C. Kylmäaltaan tulee olla läpikuljettava. Kylmäaltaan sijoittelu on tärkeä osa suunnittelua.

Suosittelavaa on sijoittaa se lämpimän vesijumppa-/kuntoutusaltaan läheisyyteen, jolloin asiakkaat voivat helposti yhdistää lämpimän ja kylmän vesialtaan käyttöä. Tämä mahdollistaa kontrastialtistuksen, joka on erityisen suosittu palautumismenetelmä urheilijoiden keskuudessa. Lisäksi sijoittelu lähelle vesijumppatilaa tukee ryhmäliikunnan jälkeistä palautumista ja tekee palvelusta houkuttelevamman.

Kylmäaltaan toteuttaminen Espoonlahden uimahalliin on perusteltua sekä kylmäuinnin kasvavan suosion että sen terveysvaikutusten vuoksi. Viime vuosina kylmäaltistus ja avantouinti ovat nousseet merkittäviksi hyvinvointitrendeiksi, ja niiden kysyntä on kasvanut niin kuntalaisten kuin erityisesti urheilijoiden keskuudessa. Kylmäaltaan tarjoaminen uimahallissa vastaa tähän tarpeeseen ja lisää hallin palvelutarjonnan monipuolisuutta.

Kylmäaltistuksen terveysvaikutuksista on saatu paljon positiivista näyttöä. Lyhytaikainen kylmässä vedessä oleilu voi edistää verenkiertoa, nopeuttaa lihasten palautumista rasituksen jälkeen, vähentää tulehdusta ja tukea immuunijärjestelmän toimintaa. Lisäksi kylmäaltistus voi parantaa stressinsietokykyä ja edistää kokonaisvaltaista hyvinvointia. Näiden hyötyjen vuoksi kylmäallas palvelee sekä kuntoilijoita, kilpaurheilijoita että hyvinvoinnista kiinnostuneita asiakkaita.

Varasto- ja valvomotilat

Varastotilojen tulee olla sijoitettu lähelle altaita, jotta välineiden käyttö ja huolto on sujuvaa. Varastojen on oltava riittävän kokoisia ja niissä tulee olla viemärointi sekä vesipiste, mikä mahdollistaa välineiden pesun ja huollon. Lisäksi varastoissa on oltava riittävästi säilytys- ja hyllytilaa sekä mahdollisuus ilmavaan kuivaukseen, jotta välineet voidaan kuivattaa asianmukaisesti. Erityisesti kilpailutoimintaa varten tarvitaan erillinen kilpailuvälinevarasto, joka on kuiva tila ja varustettu hyvällä ilmastoinnilla sähköisten laitteiden vuoksi. Tässä varastossa säilytetään muun muassa ajanottolaitteita ja ajanottopaneeleita, joten tilan olosuhteiden on oltava vakaat ja turvalliset. 50 m altaan rataköysien säilytys tulee toteuttaa altaan alapuolelle teknisiin tiloihin integroidulla säilytysjärjestelmällä. Köydet lasketaan allastilasta köysiluukkujen kautta alas säilytysastioihin, mikä mahdollistaa nopean ja turvallisen käsittelyn sekä pitää allastilan siistinä.

Valvomotilat ovat keskeisiä uimahallin turvallisuuden ja hallinnan kannalta. Valvomon tulee sijaita keskeisellä paikalla, josta on hyvä näköyhteys kaikkiin altaisiin. Valvomon yhteydessä tulee olla ensiaputila, joka mahdollistaa nopean reagoinnin hätätilanteissa. Tässä tilassa on oltava hyvä ilmastointi, jotta työskentelyolosuhteet pysyvät terveellisinä ja miellyttävinä. Valvomossa tulee olla kameravalvonta, joka kattaa kaikki altaat ja keskeiset tilat. Lisäksi valvomossa on oltava riittävä tila henkilökunnalle, ensiapuvälineille ja valvontateknologialle, kuten hälytysjärjestelmille. Tilojen suunnittelussa on huomioitava ergonomia ja turvallisuus.

Pesu- ja saunatilat

Hankkeessa tulee toteuttaa käyttäjien tarvitsemat pesutilat. Suihkutilat toteutetaan osin näkösuojattuina esimerkiksi väliseinäratkaisuin. Sekä miesten että naisten pesutilojen yhteydessä on kaksi isoa ryhmäsaunaa.

Pukutilat

Uintikeskuksen pukuhuonetiloissa on yhteensä noin 1000 pukukaappia. Pukutilojen suunnittelussa tulee huomioida uusimmat ja toimivimmat ratkaisut. Suunnittelussa voidaan ottaa huomioon sukupuolineutraali tilaratkaisu, jolloin tilat rakentuvat pääosin yksilöllisistä pukukopeista sekä perhe- ja avustamistiloista. Sukupuolineutraalilla pukutilaratkaisulla tilaa hyödynnetään tehokkaammin ja se palvelee eri käyttäjäryhmiä yhdenvertaisesti sekä lisää yksityisyyttä. Koululaisille ja muille erillisryhmille toteutetaan neljä ryhmäpukuhuonetta.

Pukutilojen tulee palvella myös maauimalan käyttäjiä.

Liikuntaesteisten pesu-, puku- ja saunatilat

Kaikissa uintikeskuksen asiakastiloissa palvelun lähtökohtana on yhdenvertaisuus, ja tilojen tulee olla esteettömiä kaikille kuntalaisille.

Liikuntaesteisten erilliset pesu-, puku- ja saunatilat tulee toteuttaa huomioiden eri tavalla liikuntaesteiset henkilöt. Tiloissa on oltava riittävästi tilaa liikkua esimerkiksi pyörätuolilla, liukuesteet lattiassa, tukikaiteita, henkilönostimia, helppokäyttöisiä suihkuja, pesualtaita ja pukukaappeja sekä matalat tai säädettävät istuimet. Tarkoituksena on, että liikuntaesteinen henkilö pystyy peseytymään, pukeutumaan ja saunomaan turvallisesti. Suunnittelussa tulee huomioida Vammaisneuvoston Rakennetaan kaikille – työryhmän kommentit.

Uimahalliin toteutetaan myös neljä pienpuku-, pesu- ja saunatilaa. Näissä tiloissa voi toimia esimerkiksi liikuntaesteinen ja toista sukupuolta oleva avustaja.

Tilaryhmää voidaan kilpailutilanteessa käyttää antidoping-/testaustilana, mikä tulee huomioida suunnittelussa.

50 m altaan katsomotilat

50 m altaan yhteyteen esitetään isoja katsomotiloja. Katsomot palvelevat kilpailutoimintaa, tapahtumia ja yleisökäyttöä. Katsomon kapasiteetti on noin 600 henkilöä, mikä mahdollistaa kansallisten ja alueellisten tapahtumien järjestämisen sekä riittävän tilan katsojille. Katsomossa tulee huomioida esteettömyys, erityisesti liikuntaesteisten käyttäjien tarpeet. Tämä tarkoittaa riittäviä pyörätuolipaikkoja, esteettömiä kulkuväyliä ja selkeitä näkölinjoja altaalle. Katsomon ylätaso suunnitellaan siten, että sitä

voidaan hyödyntää arkikäytössä esimerkiksi uimareiden verryttely-/venyttelytilana.

Syvän monitoimialtaan katsomotaso

Syvä monitoimiallas on suunniteltu monipuoliseen käyttöön. Altaassa on hyppytornit ja se soveltuu kilpailujen ja tapahtumien järjestämiseen esimerkiksi taitouinnissa, uppopallossa, sukelluksessa ja muissa vesiliikuntalajeissa. Monikäyttöisyys edellyttää ratkaisua, jolla voidaan mahdollistaa tapahtumien järjestäminen ja katsojille paikat. Syvän monitoimialtaan yhteyteen tulee voida olla mahdollista sijoittaa esimerkiksi siirrettävä katsomo.

Kisavalvomo ja toimistotilat

Kisavalvomo on tila, jossa suoritetaan kilpailujen ajanotto ja jossa työskentelee myös kuuluttaja sekä lehdistö. Tilan tulee sijaita 50 m altaaseen nähden lähtöpäädystä, jotta ajanottolaitteiden hallinta ja kilpailujen seuranta onnistuvat. Kisavalvomon suunnittelussa on otettava huomioon kilpailujen vaatimat toiminnot, kuten ajanottojärjestelmät, kuulutuslaitteet ja mediapalvelut. Tilan tulee olla suunniteltu hybridikäyttöön, jolloin se toimii kilpailujen aikana kisavalvomona ja muina aikoina kokous- ja toimistotilana. Tämä edellyttää esimerkiksi riittävää ilmastointia, WC-tiloja, ergonomisia työpisteitä ja hyvää teknistä varustelua, kuten verkkoyhteyksiä ja audiovisuaalisia laitteita.

Kunto- ja liikuntasali

Uintikeskukseen toteutetaan kaksi kuntosalia ja liikuntasali. Tilojen tulee olla yhdistettävissä toisiinsa siirtoseinillä. Kunto- ja liikuntasalin yhteyteen tarvitaan omat puku- ja pesutilat, varastotilaa sekä toimistotilaa. Saleille on oltava myös oma erillinen sisäänkäynti ja lukitusalue. Tällöin kunto- ja liikuntasaleja voidaan käyttää myös uintikeskuksen ollessa suljettuna tai esimerkiksi kilpailukäytössä. Kunto- ja liikuntasalit varustetaan isoilla peileillä ja muilla erikseen määritellyillä kiintokalusteilla sekä tilakohtaisilla äänentoistojärjestelmillä.

Uintikeskukseen toteutetaan erilliset liikunta- ja kuntosalit, jotta eri liikuntaryhmille on riittävästi tiloja. Isompi kuntosaleista on kuntalaisten vapaaharjoittelukäytössä. Tähän tilaan tulee isompien kuntosalikalusteiden lisäksi alue säilytyskalusteineen irtovälineille. Pienempää kuntosalia voidaan vuokrata esimerkiksi urheiluseuroille.

Liikuntasalissa järjestetään esimerkiksi senioreiden ja erityisryhmien lattiajumpsia, tasapainoryhmiä ja erityislasten liikuntaryhmiä. Salit tarjoavat mahdollisuuden lihaskunnon, kestävyys- ja liikkuvuuden harjoittamiseen eri ikäisille ja kuntotasoisille ihmisille sisäliikuntatiloissa ympäri vuoden. Lisäksi ne tukevat kuntoutusta, ehkäisevät loukkaantumisia ja täydentävät vesiliikuntaa kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Aula-/kahvio- ja keittiötilat

Uimahallin aulatilat sekä kahvio tulee suunnitella avaraksi ruuhkahuippujen hallintaan. Keittiö tulee varustella lounasravintolatasoiseksi. Tiloihin sijoitetaan vähintään yksi siirtoseinin avattavissa oleva kabinetti/kokoustila, jota voidaan hyödyntää esimerkiksi uimakilpailujen aikana toimitsijoiden kokoontumis- ja taukotiloina.

Kahvion myyntipiste ja lipunmyynti toimivat saman henkilökunnan toimesta eli niiden tulee sijaita lähekkäin.

Aulatiloihin sijoitetaan myös tilat opaskoirille ja lastenrattaille.

Henkilökunnan tilat

Uintikeskuksen henkilökunnan tilat suunnitellaan tukemaan työhyvinvointia, työturvallisuutta ja sujuvaa arkea. Tilojen suunnittelussa huomioidaan uintikeskuksessa työskentelevien eri ammattiryhmien tarpeet. Näitä ovat muun muassa uimavalvojat, liikunnanohjaajat, asiakaspalvelu- ja kassahenkilöstö, siivoushenkilöstö, tekninen huoltohenkilöstö sekä hallinnon ja johdon työntekijät. Tilojen sijoittelussa varmistetaan, että taukotila ja pukuhuoneet ovat helposti saavutettavissa kaikista työpisteistä, ja että siirtyminen niiden välillä on sujuvaa. Ratkaisun tulee tukea henkilökunnan yhteisöllisyyttä ja työssä jaksamista.

Henkilökunnalle varataan yhteinen, tilava taukotila, jossa on ruokailumahdollisuus ja hyvin varusteltu keittiö. Keittiössä tulee olla jääkaappi, mikroaaltouuni, liesi, astianpesukone sekä riittävästi säilytystilaa. Taukotilassa on mukavat istuinryhmät, pöydät ruokailuun sekä rauhallinen ympäristö palautumiseen.

Lisäksi henkilökunnalle järjestetään erilliset miesten ja naisten pukutilat, joissa on peseytymistilat ja WC:t. Pukutilojen tulee olla riittävän tilavat ja varustettu kaapeilla ja penkeillä. Näiden lisäksi tiloihin sisällytetään liikuntaesteisten yhteiskäyttöinen pukuhuone, joka tarjoaa samat peseytymis- ja WC-mahdollisuudet esteettömästi. Esteettömyys huomioidaan myös kulkureiteissä ja ovien mitoituksessa.

Henkilökunnan tilojen läheisyyteen sijoitetaan myös siirtoseinällä jaettavissa oleva kokoustila, joka on myös vuokrattavissa ulkopuoliseen käyttöön.

WC-tilat

WC-tiloja tulee sijaita puku- ja pesutilojen sekä kahvion yhteydessä. Allastiloissa lasten altaiden vieressä tulee olla WC-tilat. Lisäksi henkilökunnan tilojen ja kisatoimiston yhteydessä tulee olla WC-tilat.

Huoltotilat

Huoltotilat ovat välttämättömiä uimahallin teknisten järjestelmien ja päivittäisen toiminnan ylläpidon kannalta. Tilojen tulee sisältää tarvittavat tasausaltaat, verstaat ja muut huoltotilat, jotka mahdollistavat laitteiden huollon ja korjaukset turvallisesti ja tehokkaasti. Tilojen suunnittelussa on huomioitava ergonomia, työturvallisuus ja helppo siivottavuus.

Jokaiselle vedenkäsittelyryhmälle tulee olla omat tasausaltaat, jotta veden kierrätys ja hallinta voidaan toteuttaa erillään ja hygieenisesti. Tämä parantaa vedenkäsittelyn tehokkuutta ja vähentää riskejä eri altain käyttötilanteissa. Vedenkäsittelytilassa tulee olla hyvät pesutilat ultrasuodatuksen kiekkojen pesua varten sekä erillinen hapotuspaikka. Tämä varmistaa vedenkäsittelyjärjestelmien tehokkaan huollon ja hygienian. Tilojen tulee olla varustettu vesipisteillä, viemäröinnillä ja riittävällä ilmanvaihdolla, jotta työskentelyolosuhteet pysyvät terveellisinä ja laitteet säilyvät hyvässä kunnossa. Lisäksi huoltotiloissa on oltava riittävästi sähköpisteitä ja teknisiä liitäntöjä huoltotoimenpiteiden tarpeisiin.

Huoltotilojen yhteydessä tulee olla riittävän iso verstaas, joka mahdollistaa laitteiden korjaukset ja huoltotyöt asianmukaisesti. Lisäksi tarvitaan siivouskeskus, jossa on tilat siivousvälineiden säilytykselle, pesulle ja kuivaukselle. Erityisesti allasimureille tulee varata omat pesu-, huolto- ja säilytystilat, jotta niiden käyttö ja ylläpito voidaan hoitaa tehokkaasti ja turvallisesti.

Huoltoliikenne on järjestettävä niin, että liikenneturvallisuus ja selkeä huoltoreitti varmistetaan. Lisäksi on jätettävä mahdollisuus raskaille huoltotoimenpiteille, kuten suurikokoisten suodattimien vaihtoon, esimerkiksi haalausreitin avulla.

Pysäköintipaikat / pysäköintitalo

Nykyiset pysäköintipaikat ovat riittämättömät. Asiakasmäärän kasvu edellyttäneen pysäköintitalon rakentamista. Pysäköintitalo palvelee toteutuessaan uimahallin lisäksi koko urheilupuiston tarpeita. Liikuntaesteisille, henkilökunnalle ja bussien pysäköintiin tulee varata tarvittava määrä paikkoja. Riittävät saattopaikat (myös koululaisbussit) ja pyöräpysäköintipaikat tulee lisäksi toteuttaa hankkeen yhteydessä.

Espoonlahden maauimalan tarve

Espoossa on yksi maauimala Leppävaarassa. Kesäaikaan maauimala on erittäin suosittu, heinäkuussa 2025 Leppävaaran maauimalassa oli noin 66 000 käyntiä. Leppävaaran maauimalan kävijämäärät ovat maksimissaan ja eteläistä Espoota palvelemaan tarvitaan tulevaisuudessa toinen maauimala. Espoon eteläosien metrokäytävällä (Espoonlahden, Matinkylän ja Tapiolan suuralueet) on nyt noin 160 000 asukasta ja vuonna 2033 lähes 210 000 asukasta (Espoon väestöennuste). Alustavien

arvioiden mukaan Espoonlahden, Matinkylän ja Tapiolan suuralueiden väestön arvioidaan kasvavan nykyisestä yhteensä jopa yli 100 000 henkilöllä vuoteen 2050 mennessä. Maauimala tarjoaa kuntalaisille ulkoiluun ja liikuntaan liittyvän terveyttä ja hyvinvointia edistävän vaihtoehdon erityisesti kesäisin. Maauimala sopii kaikenikäisille ja myös liikuntarajoitteisille. Maauimala vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kaupunkikulttuuria, houkuttelee matkailijoita sekä tukee kunnan palveluiden monipuolisuutta.

Espoon strategian Espoo-tarinan mukaisesti kaupunki on lasten ja nuorten pääkaupunki, lasten ja nuorten hyvinvointi vahvistuu ja lapset ja nuoret pääsevät liikkumaan virikkeellisillä lähiliikuntapaikoilla. Maauimala monipuolisine altaineen vahvistaa tätä tavoitetta. Maauimala tukee lasten ja nuorten motoristen taitojen kehitystä vesileikkien ja uinnin avulla. Maauimala edistää perheiden yhdessä liikkumista ja yhteisöllisyyttä.

Ulkoaltaiden merkitys on kasvanut luonnonvesien huonontuneen sinilevätilanteen vuoksi. Luonnonvesien uimakausi on lyhentynyt. Maauimalan altaat ovat turvallinen paikka harjoitella ulkona uimista.

Maauimalaa esitetään Espoonlahden uimahallin yhteyteen, jolloin saadaan synergiaa uimahallin vedenkäsittelystä ja valvonnasta. Maauimalan ja uintikeskuksen suunnittelussa tulee huomioida lauhdelämmön hyödyntäminen esimerkiksi viereisestä jäähallista. Talviaikaan kuntouintiallas toimii talviuintipaikkana. Maauimalan yhteyteen tulee rakentaa tarvittavat puku- ja pesutilat.

Maauimalan tilat

Uintikeskuksen ja maauimalan tulee olla yhdistettävissä toisiinsa siten, että kävijät voivat liikkua molemmissa kohteissa saman käynnin aikana.

Kuntouinti-/vesijuoksuallas

Allas on mitoiltaan noin 21 m x 25 m. Altaan syvyys on noin 1,35 m - 2 m. Altaan veden lämpötila on noin 27 °C. Allas palvelee kuntouimareita ja vesijuoksijoita. Uimahallin yhteydessä oleva allas mahdollistaa pitkän aukioloajan, allas voidaan pitää käytössä pitkälle syksyyn. Sen jälkeen allas toimii talvella kylmäaltaana.

Suunnittelussa tulee huomioida kuntouintialtaan mahdollinen kattaminen myöhemmin esimerkiksi väistötilaksi muiden uimahallien peruskorjausten aikana.

Monitoimiallas

Monitoimiallasta voidaan käyttää esimerkiksi liikuntaan ja kuntoiluun, kuten vesijumpaan ja uintiharjoituksiin. Altaan syvyys on noin 0,4 m – 1,5 m. Altaan veden lämpötila on noin 30 °C. Monitoimiallas on allas, johon koko

perhe voi mennä yhdessä. Leppävaaran maauimalassa monitoimiallas on todettu aivan liian pieneksi, siksi Espoonlahteen toteutetaan suurempi monitoimiallas.

Lasten allas

Maauimalan lasten oma uima-allas vähentää hukkumisriskiä ja tekee vedessä olemisesta lapsille turvallista. Altaan syvyys on noin 0,4 m – 1,2 m. Altaan veden lämpötila on noin 30 °C. Allas on suorakaiteen muotoinen, jolloin siinä voidaan järjestää myös uimaopetusta. Rauhallinen ympäristö auttaa lasta keskittymään opetukseen. Lämmin vesi tekee harjoittelusta miellyttävämpää ja kannustaa lasta liikkumaan vedessä. Erillinen lasten allas mahdollistaa uimaopetuksen myös erityistä tukea tarvitseville lapsille.

Lasten allas tulee sijoittaa lähelle pääkäytävää ja uinninvalvontapisteitä, jotta vanhemmat ja henkilökunta näkevät sen helposti. Altaan tulee olla erillään syvistä altaista tai rajattu turvallisesti, ja sen ympärillä tulee olla liukumattomat pinnat ja turva-alueet. Aurinkoinen paikka auttaa veden lämpenemistä, mutta varjostus kuumimpaan aikaan pitää olosuhteet miellyttävinä. Altaan lähellä on hyvä olla pukuhuoneet, WC:t, suihkut ja mahdolliset leikkialueet, jotta lapsiperheiden liikkuminen on helppoa.

Pienten lasten kahluuallas

Pienten lasten kahluuallas sijoitetaan lasten uima-altaan läheisyyteen. Altaan syvyys on noin 0,2 m - 0,4 m. Altaan veden lämpötila on noin 30 °C.

Vesiliukumäki

Lasten vesiliukumäki tekee maauimalasta houkuttelevamman erityisesti lapsiperheille. Leppävaaran maauimalassa lasten vesiliukumäki on erittäin suosittu. Liukumäki edistää leikkiä, motorisia taitoja ja monipuolistaa aktiviteetteja ja osaltaan edistää uimataittoa ja veteen totuttelua. Oikein suunniteltuna liukumäki on turvallinen ja lisää uimakokemuksen viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä.

Muut toiminta-alueet

Liikunta-alueet, kuten rantalentopallokenttä, katukoriskenttä ja ulkokuntosali kannustavat liikkumaan ja monipuolistavat maauimalan palveluita. Auringonotto- ja oleskelualueet, kuten aurinkotuolit, nurmikot ja piknik-pöydät, tarjoavat mahdollisuuden levätä ja nauttia säästä. Lasten leikkialueet, kuten kiipeilytelineet ja hiekkalaatikat, tukevat motoristen taitojen kehitystä ja tarjoavat hauskaa tekemistä. Esteettömät reitit ja palvelut varmistavat, että maauimala on saavutettavissa kaikille, myös liikuntarajoitteisille. Kaiken kaikkiaan monipuoliset ulkoalueet tekevät maauimalasta houkuttelevan, turvallisen ja viihtyisän paikan eri-ikäisille asiakkaille.

Maaumalan puku-, pesu- ja saunatilat (erillistilat)

Maaumalan yhteyteen tulee toteuttaa puku- ja pesutilat, joita voidaan käyttää myös uintikeskuksen ollessa suljettuna. Pukuhuonetiloissa tulee olla yhteensä noin 1000 pukukaappia. Lisäksi maaumalan käyttäjillä on mahdollisuus käyttää myös uintikeskuksen puku- ja pesutiloja. Maaumalan käyttäjillä tulee olla mahdollisuus käyttää joko omia tai uintikeskuksen saunatiloja.

Varasto- ja valvomotilat

Varastotilojen tulee olla sijoitettu lähelle altaita, jotta välineiden käyttö ja huolto on sujuvaa. Varastojen on oltava riittävän kokoisia ja niissä tulee olla viemärointi sekä vesipiste, mikä mahdollistaa välineiden pesun ja huollon. Lisäksi varastoissa on oltava riittävästi säilytys- ja hyllytilaa sekä mahdollisuus ilmavaan kuivaukseen, jotta välineet voidaan kuivattaa asianmukaisesti. Altaiden peitteiden säilytys tulee suunnitella.

Valvomotilat ovat keskeisiä maaumalan turvallisuuden ja hallinnan kannalta. Valvomon tulee sijaita keskeisellä paikalla, josta on hyvä näköyhteys kaikkiin altaisiin. Valvomon yhteydessä tulee olla ensiaputila, joka mahdollistaa nopean reagoinnin hätätilanteissa. Tässä tilassa on oltava hyvä ilmastointi, jotta työskentelyolosuhteet pysyvät terveellisinä ja miellyttävinä. Valvomossa tulee olla kameravalvonta, joka kattaa kaikki altaat ja keskeiset tilat. Lisäksi valvomossa on oltava riittävä tila henkilökunnalle, ensiapuvälineille ja valvontateknologialle, kuten hälytysjärjestelmille. Turvallisuus on keskeistä, joten pelastusvälineet, hätäpoistumistiet ja valvontatornit tulee sijoittaa selkeästi maaumalan alueelle.

WC-tilat

Maaumalan yhteydessä tulee olla riittävät WC-tilat

Kahvio- ym. tukitilat

Maaumala-alueelle tulee mahdollistaa oheispalveluita vaativat tilat, kuten kahvio, jäätelökioski ja muita vastaavia palveluita.

Kustannusennusteet ja aikataulu

Vuoden 2026 talousarviossa ja taloussuunnitelmassa on varattu Espoonlahden uimahallille 35 M€. Määräraha ei sisällä maaumalaa, eikä syvää monitoimiallasta. Rakentamismäärärahat on varattu vuosille 2029-2031. Hankkeen kustannusarvio ja sisäisen vuokran ennuste lasketaan hankesuunnitteluvaiheessa. Hankkeen toteuttaminen vaatii kaavamuutoksen.

Espoonlahden uimahallin nykytilanteeseen verrattuna uintikeskuksen ja maauimalan kokonaisuuden ostopalvelujen (lipunmyynti, valvonta ja uimaopetus) arvioidaan kasvavan n. 750 000 €/v ja muiden käyttökulujen (esimerkiksi kemikaalit) n. 100 000 €/v. Espoonlahden uintikeskuksen ja maauimalan toteuttaminen ei lisää henkilöstön määrää.

Uintikeskuksen ja maauimalan ensikertaisen kalustamisen määrärahatarpeen arvioidaan olevan noin 1 100 000 €.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Espoonlahden uintikeskus ja maauimala, tarveselvityslomake 5.2.2026
- 2 Espoonlahden uintikeskus ja maauimala, alustava tilaohjelma tarveselvitys 5.2.2026
- 3 Espoonlahden uuden uintikeskuksen alustava tilasuunnittelu, Cetusen kommentit 18.11.2025

Oheismateriaali

Tiedoksi

Lehtinen Maija
Lithovius Sirpa
Lehtinen Maija
Martinsen Kimmo
Yrjölä Reijo

Asianumero 4521/02.02.01/2025

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 13

§ 13

Liikunnan ja urheilun tulosityksikön ennakotilinpäätös tilanteessa 31.12.2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Kupiainen Jukka
Laakso Maria
Uppa Marianne
Merra Martti
Taskinen Tapio
Ikävalko Jarmo
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi liikunnan ja urheilun tulosityksikön talousarvion ja strategian osavuositarkastus 4/ ennakotilinpäätöksen sekä annetun selvityksen ulkokenttien jäädytyksestä Espoossa.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän muutettu ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kaupungin johtoryhmä käsittelee kuukausittain toiminnan ja talouden tiedot. Kuukausiraportti käsitellään kaupunginhallituksessa kuukausittain pl. osavuositarkastusten raportointikuukaudet. Kuukausiraportti sisältää keskeiset tiedot toimintaympäristön kehityksestä, ennusteen ja analyysin talousarvioin käyttötalouden ja investointien toteutumisesta, poikkeamista, poikkeamien syistä ja mahdollisista korjaustoimenpiteistä.

Kaupunginhallitukselle, valtuustolle ja lautakunnille laaditaan huhti-, heinä- ja lokakuun lopun tilanteesta laajempi osavuositarkastus. Osavuositarkastus sisältää laajemman analyysin tulostavoitteiden sekä määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta. Lokakuun osavuositarkastuksen perusteella

viedään tulostavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat sekä määrärahojen muutosesitykset valtuuston käsiteltäviksi.

Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelmasta raportoidaan kvartaaleittain kaupungin johtoryhmälle sekä puolivuositain valtuustolle. Take-ohjelma päättyy vuoteen 2025.

Päätöshistoria

Liitteet

- 4 Liikunnan ja urheilun tulosityksikön ennakotilinpäätös tilanteessa 31.12.2025

Oheismateriaali

- Vastaukset vuoden 2025 pöytäkirjamerkintöihin
- TAAVI tulosityksikön tavoitteet tilanteessa 31.12.2025

Tiedoksi

Asianumero 3359/10.03.01/2025

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 14

§ 14

Vastaus valtuustoaloitteeseen uimaranta Hyljelahteen (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Taskinen Tapio
Järvi Jari
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henrik Vuornoksen ja 34 muun valtuutetun 18.8.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen uimaranta Hyljelahteen.

Käsittely

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Hyljelahden alueelle – livisniemi II - asemakaavan mukaiseen Rullaniemen alueeseen – toteutettaisiin asemakaavassa varattu uimaranta. Aloitteessa korostetaan Espoon merellisyiden hyödyntämistä, Rantaraitin kasvavaa käyttöä sekä uimarannan merkitystä Finnoon ja Kaitaan alueiden virkistysmahdollisuuksille.

Espoon merellisyys on kaupungin voimavara yhdessä Rantaraitin kanssa. Hyljelahden alueen asemakaavaa ja kaavoitusta täytyy tarkastella kokonaisuuden kannalta ja on syytä pohtia, onko ko. kohde potentiaalista uimaranta-aluetta. Espoon kaupungin Liikunnan ja urheilun tuloksyksikkö on tarkastellut aloitteessa esitettyä Hyljelahden uimarannan toteuttamista käytettävissä olevien resurssien, alueen olosuhteiden ja kaupunkirakenteen kokonaisuuden näkökulmasta.

Hyljelahden ja erityisesti Rullaniemen ranta-alue on nykytilassaan voimakkaasti ruovikoitunutta ja veden syvyysprofiililtaan matalaa. Alueen kunnostaminen uimarantakäyttöön edellyttäisi ruovikon poistamista ja sen säännöllistä ylläpitoa, rannan syventämistä sekä pohjan muokkausta uimakelpoiseksi, sekä uimarannan vaatiman infrastruktuurin, kuten pukusuojien, käymälöiden ja pelastautumisvarustuksen rakentamista. Nämä toimenpiteet ovat laajuudeltaan sellaisia, että niiden toteuttaminen vaatisi huomattavasti enemmän resursseja kuin on tällä hetkellä käytettävissä.

Alueella sijaitsevat mm. Rulluddenin ravintola sekä Espoon Eskimoiden kerho- ja kajakkien säilytystilat, jotka muodostavat jo nykyisellään aktiivisen virkistyskokonaisuuden. Lähin kaupungin ylläpitämä uimapaikka sijaitsee Kaitaanmäen alueella rantaraitin varrella. Nykyisten uimapaikkojen verkosto arvioidaan tällä hetkellä riittäväksi alueen tarpeisiin nähden.

Uimarannan perustaminen Hyljelahden–Rullaniemen alueelle vaatisi mittavia investointeja sekä jatkuvaa ylläpitoa. Nykyinen vesistön tila ei mahdollista uimarantakäyttöä ilman laajoja kunnostustoimia. Liikunnan ja urheilun tulosityksiköllä ei ole käytettävissään tarvittavia resursseja hankkeen toteuttamiseen, eikä aluetta pidetä potentiaalisena uuden uimarannan sijoituspaikkana.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Iivisniemi II asemakaavaan merkitys Rullaniemen uimarannan toteuttamisen edistäminen

Tiedoksi

Asianumero 4005/12.03.00/2025

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 15

§ 15

Vastaus valtuustoaloitteeseen Kaikukortin laajentaminen kokeiluna myös liikuntapalveluihin (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Laakso Maria
Räsänen Elina
Mikama Virpi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Hanna Hukarin ja 30 muun valtuutetun 20.10.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen Kaikukortin laajentaminen kokeiluna myös liikuntapalveluihin.

Käsittely

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Espoossa laajennettaisiin Kaikukortin käytön kokeilua liikuntapalveluihin. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja erilaisiin kulttuuripalveluihin, kuten museoihin, teattereihin tai konsertteihin ja festivaaleille. Kaikukortilla voi hankkia maksutta myös kansalaisopiston kurssipaikkoja. Lisäksi Kaikukortti-kohteina on monilla alueilla liikunta- ja urheilutoimijoita sekä joitain luontopalveluita ja tiedekeskuksia. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten, perheiden ja ikäihmisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä.

Kaikukortteja voivat saada Kaikukortti-verkostoon kuuluvien Kaikukortin jakajien, eli niiden sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) tai hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) toimijoiden sekä joidenkin järjestöjen ja

seurakuntien diakoniatyön asiakkaat, jotka ovat vähintään 16-vuotiaita ja tiukassa taloudellisessa rahatilanteessa. (kaikukortti.fi)

Liikuntapalveluissa on huomioitu tiukassa taloudellisessa tilanteessa olevat henkilöt ja muutkin erilaiset käyttäjäryhmät järjestämällä suuri osa toiminnasta maksuttomana ja avoimena kaikille. Maksuton polku alkaa perheille suunnatuilla kerran kuussa järjestetyillä perhetöpinöillä ja se jatkuu lomaliikunnalla (mm. lajikokeilut ja Hopparit, ilmaiset uinnit hiihto- ja syyslomalla 7-17 vuotiaille), koulun aloittaville suunnatuilla maksuttomilla kesäuimakouluilla, monilajiliikunnan Wau-kerhoilla, maksuttomilla lajitreeneillä ja maksuton toiminta ulottu aina työikäisten ilmaiseen liikuntaneuvontaan. Espoolainen erityisyys on ilmainen +68 Sporttiranneke, jonka turvin voi osallistua ilmaiseksi myös maksulliseen toimintaan, käydä uimassa ja käyttää saaristoliikennettä ilman maksua. +68 rannekkeen omaava voi ottaa mukaansa myös täysi-ikäisen ystävän maksutta. Senioreille ja erityisliikkuville suunnatusta ohjatusta toiminnasta puolet ovat kaikille avoimia ja maksuttomia liikuntatuokioita (noin 100 eri ryhmää viikossa). Kuntalaisille on rakennettu useita lähiliikuntapaikkoja, joihin on varattu runsaasti vapaaharjoitteluvuoroja (mm. jalkapallokentät, valvotut vapaavuorot Kannusalissa jne).

Tämän lisäksi liikuntapalveluiden hinnoittelussa on huomioitu alennetulla hintaryhmällä 7–17-vuotiaat, opiskelijat, varusmiehet, työttömiä, eläkeläisiä sekä erityisliikkujan rannekeisiin oikeutetut. Ilmainen sisäänpääsy uimahalleihin on alle 7-vuotiailla lapsilla maksavan täysi-ikäisen kanssa, espoolaisilla takuueläkkeen saajilla, sotaveteraaneilla, +68 Sporttirannekkeen käyttäjillä sekä +68 Sporttirannekkeen sekä Erityisliikkujan rannekkeen ja uimarannekkeen käyttäjän uintiystävällä.

Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö lähtee mukaan Kaikukortin laajentamiskokeiluun maaliskuussa tuomalla tarjontaan erilaisia kuntosalikursseja. Kursseille osallistuminen Kaikukortin omaaville ja paikan saaneille on ilmaista. Kokeilun yhtenä tavoitteena on myös jakaa tietoa Kaikukortin omaaville Liikunnan ja urheilun runsaasta maksuttomasta tarjonnasta. Kokeilu arvioidaan ja tulosten perusteella päätetään mahdollinen jatko syksyn tuntitarjonnassa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoo käynnistää kokeilun jossa Kaikukorttia voi käyttää myös liikuntapalveluissa

Tiedoksi

Asianumero 4001/12.03.00/2025

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 16

§ 16

Vastaus valtuustoaloitteeseen lasten kohtuuhintaisen hevosharrastamisen mahdollistaminen Espoossa (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Laakso Maria
Ikävalko Jarmo
Merra Martti
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Helena Tiitisen ja 38 muun valtuutetun 20.10.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen lasten kohtuuhintaisen hevosharrastamisen mahdollistaminen Espoossa.

Käsittely

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Espoon kaupunki huomioisi paremmin hevosharrastamisen. Aloitteessa tuodaan esiin, että erityisesti lasten liikuttamiseen ohjattu tuki, liikuntapaikkarakentamispäätökset ja harrastustonttien vuokrahinnoittelu perustuvat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen.

Valtuustoaloitteessa pyydetään Espoon kaupunkia kartoittamaan keinoja, jolla kaupunki voi edesauttaa kohtuuhintaisen lasten ja nuorten hevostoiminnan tarjoamista Espoossa. Lisäksi pyydetään arvioimaan mahdollisuutta perustaa kaupungin oma hevosstalli Espooseen Helsingin mallin mukaisesti. Lisäksi toivotaan tietoa siitä, minkälaista yhteistyötä kaupunki voisi tehdä hevosalan yrittäjien kanssa.

Espoon kaupungin liikunnan avustukset jaetaan liikunta- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymien kriteereiden perusteella. Periaatteiden ja kriteereiden taustalla ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Tuki kohdistuu alle 20 -vuotiaiden lasten ja nuorten liikuntaharrastuksiin. Tukeen vaikuttavat harrastavien lasten ja nuorten määrä sekä heidän harrastukseen kohdistuvat kokonaiskulut. Tukea myönnetään saapuneiden avustushakemusten perusteella.

Espoon kaupungin investointiohjelmassa on lukumäärältään vain vähän varsinaisten liikuntapaikkarakentamisen hankkeita, eikä ohjelma mahdollista tai kata kuin pienen osan liikuntalajien harrastamisen olosuhteista. Espoolaiset urheiluseurat ovatkin joutuneet itse investoimaan harrastamisen ja kilpailujen järjestämisen olosuhteisiin joko rakentamalla tai vuokraamalla itse harrastamisen mahdollistavat tilat. Urheiluseurat maksavat tällaisiin tiloihin käyttövuoroja vuosittain yhteensä lähes 9 miljoonaa euroa.

Rakentamiensa ja vuokraamiensa tilojen osalta seurat ovat saaneet lasten ja nuorten toimintaan liikuntatilojen vuokra-avustusta. Avustuksen osuus hyväksytyistä kuluista on noin 35 %. Jaettavaa vuokra-avustusta on jouduttu 10 vuodessa lähes kaksinkertaistamaan, kun kaupunkien tilojen suhteellinen osuus kaikista lasten ja nuorten harrastamiseen käyttämistä tiloista on vähentynyt ja jatkaa vähenemistään.

Mikäli hankkeeseen voidaan sisällyttää myös sellaisia yleisiä tiloja, joilla lisätään kaupungin liikuntaolosuhteita Espoo tarinan mukaisesti, voi kaupunki niitä vuokrata, jos se hyväksytään kaupungin investointiohjelmaan. Tällaisia tiloja on "upotettu" mm. Leppävaaran Kameleonten –halliin ja Matinkylän Ilmatar –areenaan. Molemmissa tapauksissa suunniteltu investointiohjelmassa ollut erillinen pukukoppi- ja huoltotila voitiin korvata kumppanuudella ja kaupunki säästi molemmissa noin 5 miljoonaa euroa investointirahaa. Tilat toteutettiin osana isompaa hanketta.

Näissä voittoa tavoittelemattomien yhdistysten hankkeissa voidaan tehdä kumppanuussopimus, jolloin kohteen maanvuokra on 10 % markkinahinnasta. Tämä on erittäin tärkeä osa kumppanuutta, koska muutoin harrastamisen hinta nousisi ja harrastajien määrä voisi kääntyä tavoitteiden vastaisesti laskuun. Silloin kaupungin rakennushankkeelle myöntämä takaus voisi laueta kaupungin kannettavaksi. Silloin kaikki olisivat häviäjiä eikä alkuperäinen tarkoitus toteutuisi.

Ennen kumppanuushankkeita hankkeen toteuttaja esittää tiloille tarpeen. Yleensä taustalla on suuri seurayhteisö (esim. jääurheilijat) tai yksi seura, jolta puuttuu tilat harrastajilleen eikä seuratoiminta voi uskottavasti kasvaa kysyntää vastaavasti. Jos hankkeella voidaan ajatella korvattavan sellainen urheilu- tai liikuntatila, jonka perinteisesti kaupunki on toteuttanut, kumppanuusmalli voi olla ratkaisu. Jos lisäksi tiloista voi hyötyä

varhaiskasvatus tai koulu, on peräti suotavaa, että Koton edustajilta saadaan asiaan puoltava lausunto.

Jos hanke tarjoaa mahdollisuuden myös muunlaiseen yhteistyöhön ja tiloissa voidaan toteuttaa vaikkapa senioriliikuntaa, liikunnan ja urheilun tulosityksikkö voi ostaa tunteja palvelujen toteuttamiseen.

Ennen hankkeiden toteutusta Espoon kaupungin Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö kuulee hankkeen taustavoimia. Näin on käynyt myös hevosharrastusalan osajien kanssa. Tulosityksikön edustajat ovat tavanneet useaan otteeseen hevosalan tekijöitä ja ammattilaisia, yrittäjiä ja ratsastuksen ympärille rakennettujen seurojen edustajia. Näissä tapaamisissa on ollut mukana myös hevosalan taustavaikuttajia.

Tapaamisissa on ollut mukana Liikunnan ja urheilun lisäksi edustajia kaupungin nuoriso-, koulu- ja kaupunkiympäristön toimialoilta. Tapaamisissa on kartoitettu yhdessä mahdollisuuksia kumppanuuksiin. Lisäksi asialistalla on ollut yhteistä ideointia ja suunnittelua keinoista, joilla hevosharrastaminen voisi olla kohtuuhintaista lapsille ja nuorille. Ratsastus ja muutama muu laji ovat lähtökohtaisesti kalliita jo senkin vuoksi, että se vaatii erityisvarustelua. Lajit ovat tässä suhteessa eriarvoisessa asemassa.

Hevosharrastamisen toimijoita on neuvottu perustamaan seuroja ratsastustallitoiminnan ympärille lasten ja nuorten toiminnan kehittämiseksi. Ratsastusseuroja on ohjeistettu hakemaan kaupungin avustuksia lasten ja nuorten toimintaan. Seuroja on tuettu ideoimalla yhdessä uusia ratsastuksen harrastamisen muotoja kaupungin tuen piiriin (mm. wau-kerhotoiminta, lomaliikunta jne). Näin seuratoiminta on alkanut hevosharrastamisen osalta myös elpyä. Aikaisemmin järjestelyvastuu harrastustoiminnasta on ollut yksityisten, voittoa tavoittelevien ratsastuskoulujen varassa. Yksityistä toimintaa ei lautakunnan laatimien periaatteiden mukaan voida tukea eikä kumppanuutta synnyttää.

Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö valmistelee parhaillaan avustusuudistusta. Avustusuudistuksen tavoitteena on tukea seuroja ja yhdistyksiä siten, että tuki kohdistuu suoraan lasten ja nuorten harrastamisen hintaan. Tässäkin kaikkia seuroja halutaan kohdella yhdenvertaisesti.

Liikunta ja hyvinvointilautakunnan laatimat periaatteet seurojen kohtelusta ovat tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset. Lautakunta ei ole halunnut erotella tyttöjä ja poikia, vaan kaiken avustamisen ja tukemisen perustana ovat lapset ja nuoret.

Missään lajiryhmässä ei ole yhtä paljon poikia ja tyttöjä. Monet perinteisesti tyttöjen tai poikien lajit ovat myös ajan oloon muuttuneet ja harrastaminen sopii yhä enemmän kaikille. Jääurheiluhankkeet on mielletty poikien lajiksi, mutta maailman muuttuessa ja jäähallien synnyttyä myös tyttöjä enemmän

liikuttavat lajit kuten taitoluistelu ja ringette ovat tuoneet tytöt halleille. Espoon isoista lajeista voimistelu on vahvassa kasvussa ja siinä suurin määrä on tyttöjä.

Seuratoiminta on kaikille avointa. Liikunnan ja urheilun tuloksyksikkö arvostaa kaikkea seuratoimintaa ja haluaa tukea kaikkia lapsia ja nuoria sanoin periaattein ja painotuksin. Seurat, joilta on puuttunut tiloja ja jotka ovat olleet aktiivisia omien olosuhteidensa kehittäjänä ovat onnistuneet aktiivisella otteellaan ratkaisemaan tilahaasteitaan yhteistyössä kaupungin kanssa. Proaktiivisuus on seuralähtöistä.

Sopivien tonttien löytyminen on haastavaa. Tässä tonttiyksikkö on ollut tukena. Jotta kumppanuus olisi kaupungin kannalta täydellistä, Espoo voi hyödyntää tiloja monin eri tavoin myös päiväsaikaan.

Hevosharrastaminen on kuulunut sellaisiin lajeihin, joissa yhteistyö kaupungin, hevosalan yrittäjien ja seurojen välillä ei ole kehittynyt samaan tahtiin muiden lajiryhmien kanssa. Tällaisia lajeja on muitakin. Mutta maailma muuttuu ja niin se voi tehdä myös hevosharrastamisen osalta. Liikahduksia siihen suuntaan on kuitenkin jo tapahtunut. Isoin muutos tapahtuu, kun hevosharrastus muuttuu ratsastusseurojen vastuulle.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoon kaupunki kartoittaisi kohtuuhintaisen lasten ja nuorten hevostoiminnan tarjoamista Espoossa

Tiedoksi

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 17

§ 17

Espoon hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä Espoon hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 liitteen mukaan sekä esittää ne kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Käsittely

Bäsk teki seuraavan lisäehdotuksen: Alatavoitteessa 5. ”Espoon kaupungin uudet rakennukset ovat esteettömiä” rajoitetaan kaupungin rakennuksiin. Esteettömyysvaatimuksen tulee täytyä kaikissa muissakin, erityisesti iäkkäille tarkoitetuissa julkisten palvelujen rakennuksissa, esimerkiksi kirjastoissa, terveysasemilla ja virastoissa, vaikka rakennuksen omistaisi yksityinen yritys. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi Bäskin ehdotuksen raukeavan kannattamattomana.

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Tiivistelmä:

- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on kunnan ydintehtävä ja osa lakisääteisiä velvoitteita.
- Hyvinvointisuunnitelma ohjaa tavoitteita ja toimenpiteitä valtuustokausittain, ja sen toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.
- Painopisteet: yhteisöllisyyden lisääminen, turvallisuuden edistäminen ja mielen hyvinvoinnin vahvistaminen.

- Tavoitteet ja mittarit on määritelty eri ikäryhmille sekä koko väestölle.
- Suunnitelma perustuu lakiin, Espoo-tarinaa, aiempiin hyvinvointikertomuksiin ja yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa.

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä sisältyen kaikkiin kaupungin lakisääteisiin tehtäviin. Kaupungin tavoitteena on tarjota mahdollisuudet ja puitteet aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään sekä turvalliseen ja viihtyisään toimintaympäristöön kaiken ikäisille ja toimintakykyisille kaupunkilaisille. Kaupungissa edellytyksiä hyvinvoinnille ja terveydelle luovat niin koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt, kotouttamisen ja työllisyyden tukeminen sekä monet muut kunnan tehtävät.

Kuntalain (410/2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Terveystieteiden laissa (1326/2010) määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelma on kuntastrategian osa, joka kuvaa valtuustokausittaisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvointisuunnitelma voi sisältää myös muita vapaaehtoisia tai lakisääteisiä hyvinvointia tukevia suunnitelmia.

Kunta on vastuussa laajan hyvinvointikertomuksen tekemisestä kerran valtuustokaudessa. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ovat osa kunnan strategista johtamista. Ne ovat työvälineitä, joilla suunnitellaan, seurataan, arvioidaan ja raportoidaan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vahvassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Espoon kaupungin hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu viimeksi edellisellä valtuustokaudella vuosille 2022–2025. Tälle valtuustokaudelle tehtävän hyvinvointisuunnitelman valmistelu on ollut käynnissä, ja hyvinvointisuunnitelman laatimisen prosessi käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä 13.5.2025.

Espoon kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 -julkaisu on lain edellyttämä laaja hyvinvointisuunnitelma. Espoon kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat laajassa hyvinvointikertomuksessa 2022–2025 nousseisiin huoliin (yksinäisyys, turvattomuus ja mielen hyvinvoinnin haasteet). Huolta aiheuttavat ilmiöt on käännetty

hyvinvointisuunnitelmassa tavoitteiksi: yksinäisyyden vähentämisen sijasta tavoittelemme yhteisöllisyyttä, turvattomuuden vähentämiseksi turvallisuuden edistämistä ja mielen hyvinvoinnin haasteiden vähentämisen sijasta tavoittelemme mielen hyvinvoinnin vahvistamista. Espoon kaupungin hyvinvointisuunnitelman painopisteiksi on valittu kolme painopistettä; 1. Yhteisöllisyyden lisääminen, 2. Turvallisuuden edistäminen ja 3. Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen. Jokaiselle hyvinvointisuunnitelman painopisteelle on määritelty tavoitteet sekä mittarit vuosittaiseen seurantaan ja pidemmän aikavälin seurantaan.

Julkaisun alussa kuvataan hyvinvointisuunnitelman kytköstä Espoo-tarinaa, taustaa ja valmistelua Tämän jälkeen kuvataan ilmiöitä, jotka nousivat hyvinvointikertomuksesta hyvinvointisuunnitelman painopisteiksi. Hyvinvointisuunnitelman lopussa on koottuna tavoitteet ja mittarit ikäkausiryhmittäin, HYTE-kerroin sekä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

Valtuustokaudelle on valmisteltu ikäryhmittäiset hyvinvointisuunnitelmat, joihin on kirjattu tavoitteet ja mittarit. Hyvinvointisuunnitelma noudattaa Espoo-tarinan linjaa tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden osalta. Erillisiä toimenpiteitä ei ole kuvattu, sillä tulosityksiköt kuvaavat oman toimintansa käyttösuunnitelmissa, jotka tähtäävät valtuustokausittaisten tavoitteiden ja sitä kautta myös hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumiseen.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vastaa lastensuojelulain (417/2007) 12 § edellyttämää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi laadittavaa suunnitelmaa. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma on samalla vanhuspalvelulain 5§ edellyttämä suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Espoossa halutaan lisäksi tehdä vapaaehtoinen aikuisväestön hyvinvointisuunnitelma.

Länsi-Uudenmaan alueellista hyvinvointisuunnitelmaa on hyödynnetty Espoon hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden määrittelyssä. Tämä on ollut tärkeää niin yhteistyön vahvistamisen kannalta kuin myös suunnitelmien linkittymisen tasolla.

Osaksi laajaa hyvinvointisuunnitelmaa on kytketty myös muita hyvinvoinnin edistämisen kaupunkitasoisia, alueellisia ja kansallisia hyvinvointisuunnitelmaa ohjaavia suunnitelmia ja ohjelmia. Näitä ovat mm. turvallisuusohjelma, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, valmisteilla oleva kotoutumisohjelma sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 ja Kansallinen Terveystieteiden ohjelma 2030.

Tavoitteena on ollut rakentaa Espoo-tarinaa tukeva ja näkyväksi tekevä koko kaupungin hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet on kohdennettu erikseen lapsille ja nuorille, aikuisväestölle sekä

ikääntyneille. Lisäksi on kaikkia ikäryhmiä koskevia tavoitteita. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet saavutetaan arjessa tehtävällä työllä, jonka toimeenpanosta eri tulosyksiköt ja yhteistyökumppanit vastaavat. Vuosittaiset mittarit kertovat, liikutaanko toimenpiteiden osalta oikeaan suuntaan.

Vuoden 2023 alusta on otettu käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli hyte-kerroin. Hyte-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa sitä, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kuntien tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Suunnitelmat ovat keskeinen väline, joilla johdetaan ja kehitetään eri ikäryhmiä koskevaa hyvinvointityötä Espoossa ja tällä valtuustokaudella on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että hyvinvointisuunnitelma on tiiviimpi osa Espoon strategiaa ja tulosyksiköiden tavoitteen asetantaa.

Hyvinvointisuunnitelma hyväksytään valtuustossa. Laaditun hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain ja raportoidaan valtuustolle. Hyvinvointisuunnitelman raportointi tehdään osana tilinpäätöstä. Valtuustokauden lopussa laaditaan laaja hyvinvointikertomus koko valtuustokauden ajalta.

Lasten ja nuorten hyvinvointityön tavoitteet

Lisäämme yhteisöllisyyttä

1. Jokainen lapsi ja nuori kokee kuuluvansa joukkoon.
2. Jokainen lapsi ja nuori kokee tulevaisuuden kohdelluksi arvostavasti.

Vahvistamme turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta

3. Nuorten turvallisuuden tunne ja turvallisuus vahvistuvat
4. Aikuisten valmiudet kohdata arvostavasti lapsia ja nuoria vahvistuvat

Vahvistamme mielen hyvinvointia

5. Lasten ja nuorten riippuvuudet vähenevät.
6. Lasten ja nuorten kokemus omasta hyvinvoinnistaan vahvistuu.
7. Nuorten usko omaan tulevaisuuden mahdollisuuksiin on vahvistunut

Aikuisväestön hyvinvointityön tavoitteet

Lisäämme yhteisöllisyyttä

8. Jokainen aikuinen kokee kuuluvansa joukkoon ja tulevaisuuden kohdelluksi arvostavasti.

Vahvistamme turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta

- 9. Asuinympäristöt ovat viihtyisiä ja siistejä.
- 10. Aikuiset kokevat päivittäisen elämänsä turvalliseksi

Vahvistamme mielen hyvinvointia

- 11. Aikuisväestö saa tietoa päihteiden riskikäytöstä ja niiden vaikutuksista hyvinvointiin.
- 12. Elämänlaatunsa hyväksi kokeneiden aikuisten määrä kasvaa.
- 13. Elintapaohjaukseen tulleiden asiakkaiden määrä kasvaa.

Ikääntyneiden hyvinvointityön tavoitteet*Lisäämme yhteisöllisyyttä*

- 14. Jokainen ikääntynyt kokee kuuluvansa joukkoon ja tulevansa kohdelluksi arvostavasti.

Vahvistamme turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta

- 15. Ikääntyneiden kaatumistapaturmat vähenevät.
- 16. Ikääntyneet kokevat päivittäisen elämänsä turvalliseksi.

Vahvistamme mielen hyvinvointia

- 17. Ikääntyneiden toimintakyky säilyy tai paranee.
- 18. Ikääntyneet kokevat elämänlaatunsa hyväksi.
- 19. Alkoholista liikaa käyttävien ikääntyneiden osuus vähenee.

Kaikkia ikäryhmiä koskevat tavoitteet

- 20. Espoon kaupungin uudet rakennukset ovat esteettömiä.
- 21. Kuntalaiskäytössä olevien tilojen määrä kasvaa
- 22. Espoolaiset kokevat elinympäristönsä turvallisemmaksi ja esteettömäksi.
- 23. Kaikilla espoolaisilla on mahdollisuus kulttuuri- ja liikuntapalveluiden käyttämiseen omalla asuinalueellaan
- 24. Espoon osallisuusmalli on käytössä kaikissa kaupungin tulosyksiköissä.

Hyvinvointisuunnitelman kokoaminen

Hyvinvointikertomuksen -ja suunnitelman kokoamisesta vastaa toimialojen asiantuntijoista koostuva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijaryhmä. Ikäryhmittäisten hyvinvointisuunnitelmien kokoamisesta vastaavat kolme poikkihallinnollista ikäryhmittäistä hyvinvointityön ohjausryhmää: lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden

hyvinvointityön ohjausryhmä. Hyvinvointityön kokonaisuuden johtamisesta vastaavat kaupungin johtoryhmä sekä kaupunkitasoinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä.

Asukkaiden näkemyksiä on koottu syksyn 2025 aikana järjestetyissä työpajoissa. Työssä on huomioitu myös Mun Espoo kartalla -kyselyn tuloksia syksyiltä 2024. Työpajoja järjestettiin eri ikäisille kuntalaisille, järjestöille, vanhus- ja vammaisneuvostolle, nuorisovaltuustolle sekä kaupungin asiantuntijoille. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman työstäminen on tehty laajassa yhteistyössä lasten ja nuorten hyvinvointityön eri toimijoiden kanssa. Mukana on ollut sivistystoimen toimialoilta asiantuntijoita ja johtoa. Kokonaisuutta on ollut valmistelemassa kaikkien toimialojen ja tulosalueiden johtajat ja johtoryhmät. Strategia- ja kehysjohtajan kanssa on tarkasteltu hyvinvointisuunnitelman linjaa Espoo-tarinan kanssa.

Hyvinvointisuunnitelma tullaan kääntämään ruotsin kielelle kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen.

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta on käsitellyt Espoon kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 luonnosta kokouksessaan 27.11.2025 §23.

Käsittely muissa toimielimissä

Hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 on käsitelty joului- ja tammikuun aikana liikunta- ja hyvinvointilautakunnassa, kasvun ja oppimisen lautakunnassa, svenska rum -lautakunnassa, kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa, kaupunkisuunnittelulautakunnassa, teknisessä lautakunnassa ja ympäristö- ja rakennuslautakunnassa. Kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa päätösehdotukseen tehtiin alla eriteltyjä muutosehdotuksia. Muissa lautakunnissa päätösehdotukset hyväksyttiin esitetyn mukaisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Kasvun ja oppimisen lautakunta käsitteli Hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2026 28.1.2026. kokouksessaan. Lautakunta lausui, että Espoon kaupungin hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu laajasti ja poikkihallinnollisesti eri toimijoiden kesken. Kasvun ja oppimisen toimialalla työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään toimialan yksiköissä jatkuvasti, ja hyvinvointityö sisältyy varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin. Toimialan näkökulmasta asetetut tavoitteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ovat keskeisiä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista ohjataan ja seurataan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ohjausryhmän toimesta.

Lisäksi lautakunta totesi, että lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi on tärkeää kehittää ja tehdä säännöllistä yhteistyötä kunnan,

hyvinvointialueen, järjestöjen sekä poliisin kanssa. Erityisesti oppilashuoltopalveluiden osalta toivottiin tiivistä yhteistyötä palveluiden parantamiseksi.

Lautakunta piti tärkeänä, että hyvinvointisuunnitelman toteutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota kieli- ja kulttuurivähemmistöihin, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien sekä neuroepätyypillisten ja vammaisten lasten ja nuorten hyvinvointiin, osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Kouluissa hyväksi todettua yhteisöohjaajamallia lautakunta pitää jatkossakin tärkeänä osana hyvinvoinnin, osallisuuden ja turvallisen kouluyhteisön edistämistä.

Nämnden Svenska rum

Svenska rum -lautakunta käsitteli Hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2026 29.1.2026. kokouksessaan ja lausui yhdenmukaisesti Kasvun ja oppimisen lautakunnan kanssa hyvinvointisuunnitelmasta.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta käsitteli Hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2026 16.12.2025. kokouksessaan. Kulttuuri- ja nuorisolautakunta antaa lausuntoaan tukensa hyvinvointisuunnitelman painopisteille ja korostaa erityisesti lasten ja nuorten osallisuuden, mielen hyvinvoinnin ja tulevaisuudenuskon vahvistamista kulttuurin ja nuorisotyön keinoin. Päätösehdotukseen tehtiin seuraavat muutokset:

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta lausui, että hyvinvointisuunnitelman kolme painopistettä – yhteisöllisyyden lisääminen, turvallisuuden edistäminen ja mielen hyvinvoinnin vahvistaminen – ovat keskeisiä myös kulttuuri- ja nuorisopalveluiden näkökulmasta. Lautakunta korostaa erityisesti kaikkien espoolaisten mahdollisuutta kulttuuri- ja liikuntapalveluiden saatavuuteen omalla asuinalueellaan ja näkee, että hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden tulee konkreettisesti näkyä myös kulttuuri- ja nuorisopalveluiden toiminnassa. Lautakunta kehotti huomioimaan hyvinvointisuunnitelman mittareissa lasten ja nuorten kokemukset kulttuuri- ja nuorisopalveluista.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Ympäristö- ja rakennuslautakunta käsitteli Hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2026 29.1.2026. kokouksessaan ja merkitsi asian tiedoksi. Ympäristö- ja rakennuslautakunta totesi liikunta- ja hyvinvointilautakunnalle, ettei lautakunnalla ole huomautettavaa suunnitelman suhteen.

Tekninen lautakunta

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli Hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2026 10.12.2025. kokouksessaan ja merkitsi asian tiedoksi. Tekninen lautakunta totesi liikunta- ja hyvinvointilautakunnalle, ettei lautakunnalla ole huomautettavaa suunnitelman suhteen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli Hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2026 14.1.2026. kokouksessaan ja merkitsi asian tiedoksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunta kuitenkin lausui liikunta- ja hyvinvointilautakunnalle tiedoksi, että kaupunkisuunnittelun ja alueiden kehittämisen kannalta olisi hyödyllistä, jos hyvinvointisuunnitelman mittareita raportoitaisiin soveltuvien osien ja tiedon saatavuuden mukaan myös alueellisesti, erityisesti viihtyvyyteen, turvallisuuteen, luonnonläheisyyteen ja liikuntamahdollisuuksiin liittyen.

Vammaisneuvosto

Hyvinvointisuunnitelma toimitettiin vammaisneuvostoon lausunnoille 1.12.2025 ja vammaisneuvosto toimitti lausuntonsa 20.1.2026.

Vammaisneuvosto toteaa lausunnossaan, että vammaiset ja muut toimimisrajoitteiset tulee huomioida hyvinvointisuunnitelmassa omana kohderyhmänään. Lausunnossa korostetaan erityisesti esteettömyystyön painoarvoa. Lausunto huomioiden hyvinvointisuunnitelmaan nostettiin tekstiosuus, jossa todetaan muun muassa vammaisten ja muiden vähemmistöryhmiin kuuluvien kuntalaisten erityinen huomioiminen toimenpiteitä tehtäessä.

Vanhusneuvosto

Hyvinvointisuunnitelma toimitettiin lausunnoille vanhusneuvostoon 1.12.2025 ja vanhusneuvosto toimitti lausuntonsa 14.12.2025.

Vanhusneuvosto toteaa, että Hyvinvointisuunnitelmassa ei määritellä toimenpiteitä vaan todetaan, että eri hallinnonalojen arkityön tuloksena syntyy tuotoksia, jotka eri toimijoiden kanssa yhteistyössä saavat aikaan vaikuttavuutta eli kuntalaisten hyvinvoinnin vahvistumista. Neuvosto pitää uutta hyvinvointisuunnitelman toteuttamistapaa kannatettavana. Neuvosto on erityisen ilahtunut siitä, että hyvinvointitavoitteiden toteutumista eri arvioida ainoastaan tekemisen kautta vain myös vaikuttavuudella.

Vanhusneuvosto esittää, että esteettömyysvaatimuksien tulee täytyä muissakin julkisen palvelujen rakennuksissa (kuten kirjastoissa ja virastoissa), ei ainoastaan Espoon kaupungin uusissa rakennuksissa, vaikka rakennuksen omistaisi yksityinen yritys. Yksityisten yritysten osalta Espoon kaupungilla ei ole päätäntävaltaa toisten omistamiin tiloihin. Neuvosto kiinnittää myös huomiota, että hyvinvointisuunnitelmassa ei arvioida eri alueiden hyvinvoinnin eriytymistä alueellisesta tai segregaatiokehityksen näkökulmasta. Lisäksi neuvosto esittää, että ikääntyneiden suunnitelmassa ikäryhmät tulisi jakaa kolmeen osaan toimintakyvyn edellytysten muuttuessa.

Vanhusneuvosto esittää, että ikääntyneiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi ja hyvinvointivaikutusten aikaansaamiseksi suunnitelmassa tarkasteltaisiin kattavasti ikäystävällisen kunnan periaatteiden toteuttamista

päätöksenteossa ja toiminnassa sekä ikäneuvolan käynnistämistä yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Vanhusneuvosto esittää lisäyksiä tavoitteiden saavuttamista tukeviin panoksiin ja tuotoksiin: Hyvinvointisuunnitelman päätavoitteeseen (s.8) "Espoolaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä omana itsenään" tulisi lisätä 7. alatavoite "Jokaisella espoolaisella on mahdollisuus osallistua ja saada mielipiteensä huomioduksi päätöksenteossa." Tavoitteisiin ja mittareihin "yksinäisyyden vähentämiseksi ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi", (s.17). tulisi lisätä kaikkien ikäryhmien kohdalle tavoite: "Espoon osallistumismalli on käytössä kaikissa kaupungin hallintokunnissa". Mittari voisi olla "Järjestettyjen asukastilaisuuksien, asukaspaneelien, yms. määrän kehitys". Vanhusneuvosto esittää konkreettisia lisäyksiä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmaan liittyen eri mittareihin. Lausunnon pohjalta hyvinvointisuunnitelmaan on nostettu Espoon osallisuusmallin käyttöönottoaminen kaikissa tulosyksiköissä sekä siihen valittu mittariksi järjestettyjen asukastilaisuuksien tai muiden osallistavien toimenpiteiden määrän kehitys.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustoimikunta

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2026–2029 esiteltiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnassa 18.11.2025 ja toimikunta esitti tuolloin kommenttinsa suunnitelmasta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta esittää, että saavutettavuus tulisi huomioida myös esteettömyyden rinnalla, sillä käsitteet eivät kata toisiaan. Toimikunta ehdottaa mittareiden osalta seuraavia lisäyksiä: lasten ja nuorten uhkapeliriippuvuuden mittaaminen kouluterveyskyselystä, jotta Veikkauksen pelimonopolin loppumisen vaikutukset olisivat nähtävissä. Toimikunta kiinnittää huomioita myös siihen, että aikuisväestön riippuvuuksiin liittyvän tiedonjaon arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota määrän lisäksi myös laatuun. Lisäksi toimikunta kiinnitti huomioita muutamaan sanavalintaan, joiden korjaukset huomioidaan hyvinvointisuunnitelmassa. Erillisessä valmisteilla olevassa Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa pystytään kuvaamaan eri vähemmistö- ja väestöryhmien tilannetta tarkemmalla tasolla ja suunnitelmaan tullaan kirjaamaan myös tavoitteita ja toimenpiteitä tälle valtuustokaudelle. Lausunnon pohjalta on huomioitu tiedonjaon laatu sekä rahapelaamiseen liittyvä mittari, jotka on lisätty hyvinvointisuunnitelmaan.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuustolta pyydettiin lausunto lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 3.12.2025 ja nuorisovaltuusto toimitti kommentit suunnitelmasta 16.12.2025 sähköpostitse. Nuorisovaltuusto kiitti hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja oli tyytyväinen, että nuorten näkökulma on siinä hyvin huomioitu. Samalla he esittivät toiveen kuulla esittelyä etenemisestä sekä mahdollisesti tulosyksiköiden

käyttösuunnitelmien yhteenvedosta koskien hyvinvointisuunnitelman tavoitteita.

Päätöshistoria

Liitteet

5 Hyvinvointisuunnitelma 2026-2029_final

Oheismateriaali

- Vammaisneuvoston lausunto Hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
- Vanhusneuvoston lausunto Hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 luonnoksesta

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

47/53

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta

§ 18

05.02.2026

Asianumero 275/15.00.00/2026

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 18

§ 18

Espoon ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

Valmistelijat / lisätiedot:

Isotalo-Marttila Mirkka

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta merkitsee Espoon ehkäisevän päihdetyön suunnitelman tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

- Ehkäisevä päihdetyö on kunnan lakisääteinen tehtävä ja sille kuuluvaa lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.
- Ehkäisevä päihdetyö lisää kuntien, yhteisöjen ja yksilöiden turvallisuutta vähentämällä päihteidenkäyttöä ja käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja.
- Ehkäisevää päihdetyötä tehdään kaikissa Espoon palveluissa.
- Espoon ehkäisevän päihdetyön suunnitelmassa kuvataan Espoon palveluissa tehtävää ehkäisevää päihdetyötä ja määritellään tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet kuluvalle valtuustokaudelle 2026–29.

Ehkäisevä päihdetyö on kunnan lakisääteinen tehtävä, jonka toteuttamista ohjaa Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015). Se on osa laajempaa kuntien lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, josta säättävät esimerkiksi Kuntalaki (410/2015), Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) sekä Terveydenhuoltolaissa (1326/2010).

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) määrittelee ehkäisevän päihdetyön toiminnaksi, jolla vähennetään päihteiden käyttöä ja päihteiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja (2§). Lain mukaan ehkäisevän päihdetyön piiriin kuuluvat alkoholi, nikotiinituotteet ja huumausaineet sekä rahapelaaminen. Näiden lisäksi pelikasvatus sekä digilaitteiden käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisy ovat nykyisin osa ehkäisevää päihdetyötä.

Lain mukaan ehkäisevä päihdetyö perustuu päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen seurantaan, käytettävissä olevaan tieteelliseen näyttöön ja sekä hyviin käytäntöihin. Luonteeltaan ehkäisevä päihdetyö on laaja-alaista ja verkostomaista yhteistyötä kansallisen, alueellisen, kunta-, järjestö- ja yhteisötoimijoiden kesken. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) velvoittaa kuntia ehkäisevässä päihdetyössä yhteistyöhön hyvinvointialueen ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ja määrittelee kunnille ja hyvinvointialueille yhteiset tehtävät.

Ehkäisevän päihdetyön keskeisenä perustana on tieto niistä tekijöistä ja syistä, jotka vaikuttavat ongelman syntyyn tai altistavat sille (etiologinen malli). Näin on mahdollista tunnistaa päihteidenkäytön riskitekijät ja siltä suojaavat tekijät eri kohderyhmillä ja vaikuttaa niihin. Päihteiden käyttöä voidaan ehkäistä myös vaikuttamalla asenteisiin (päihdekasvatus) ja saatavuuteen. Tieto siitä, miten suojaavia tekijöitä voidaan vahvistaa eri ikä- ja kehitysvaiheissa, on yhdistettävä paikallisen päihdetilanteen tuntemiseen, jotta ehkäisevä päihdetyö olisi vaikuttavaa.

Espoon ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on yksi Hyvinvointisuunnitelmaan 2026-2029 sisältyvistä hyvinvointia tukevista suunnitelmista. Hyvinvointisuunnitelma on osa kuntastrategiaa, Espoo-tarinaa.

Ehkäisevää päihdetyötä tehdään kaikissa Espoon palveluissa. Kaupunkitasoisesta ehkäisevän päihdetyön koordinoinnista ja kehittämisestä vastaa Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen tiimi.

Ehkäisevää päihdetyötä Espoossa on moniammatillista ja verkostomaista: yhteistyökumppaneita ovat Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, seurakunnat, järjestöt ja yhdistykset, Länsi-Uudenmaan poliisi ja muut viranomaiset.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma kuvaa Espoossa tehtävää ehkäisevää päihdetyötä ja määrittelee sen tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet kuluvalle valtuustokaudelle 2026–29.

Suunnitelma kuvaa ehkäisevän päihdetyön nykytilaa Espoossa sitoen toimet ehkäisevän päihdetyön teoriataustaan. Ehkäisevän päihdetyön

toimia kuvataan kasvatuksen ja opetuksen palveluissa, nuorisopalveluissa, liikuntapalveluissa, kulttuuripalveluissa, työllisyyspalveluissa ja ympäristöterveyttä ja asumista ja rakentamista koskevissa kaupunkiympäristön toimialan palveluissa.

Lisäksi kuvataan konkreettisin esimerkein, miten Espoo vahvistaa suojaavia tekijöitä yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasoilla ja miten yhteistyötä tehdään eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Suunnitelmassa listataan lisäksi Espoon päihde- ja mielenterveyspalvelujen toimijat.

Espoon ehkäisevän päihdetyön kohderyhmiä ovat lapset ja nuoret, aikuisväestö ja ikääntyneet hyvinvointisuunnitelmassa käytettävän jaottelun mukaisesti. Kullekin kohderyhmälle on asetettu tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet.

Lasten ja nuorten kohderyhmässä tavoitteena on: "Lasten ja nuorten riippuvuudet vähenevät". Aikuisväestön tavoitteena on: "Aikuisväestö saa tietoa päihdeiden riskikäytöstä ja niiden vaikutuksista hyvinvointiin". Ikääntyneiden tavoitteena on: "Alkoholia liikaa käyttävien ikääntyneiden osuus vähenee. Vastaavat tavoitteet on kirjattu hyvinvointisuunnitelmaan. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman tavoitteena on antaa tietoa espoolaisille siitä, mitä ehkäisevä päihdetyö on, miten sitä tehdään Espoossa ja mitkä sen tavoitteet ovat. Palvelujen kuvaukset, konkreettiset esimerkit yhteiskunta-, yhteisö- ja yksilötasoilta lisäävät päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja helpottavat myös palveluihin hakeutumista.

Espoon kaupunkitasoisessa ehkäisevässä päihdetyössä Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma toimii johtamisen ja kehittämisen välineenä. Sen avulla on mahdollista hahmottaa nykyinen kokonaiskuva ja tavoitteet, ja eri yksiköt voivat käyttää sitä apuna arvioidessaan ja kehittäessään oman tiimensä tai palvelunsa ehkäisevää päihdetyötä.

Ehkäisevän päihdetyön osaamisen vahvistaminen on Espoossa tärkeää, ja kaupunkitasoinen Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma luo hyvän perustan ehkäisevän päihdetyön kehittämiseen ja systematisointiin. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta viestitään asukkaille sen valmistuttua monikanavaisesti eri yhteyksissä. Myös kaupungin henkilöstölle tiedotetaan suunnitelmasta ja sen sisällöstä, jotta se vakiintuisi osaksi palveluita.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma tukee Espoo-tarinan ja Hyvinvointisuunnitelman 2026 -2029 tavoitteiden saavuttamista. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma tuodaan tiedoksi liikunta- ja hyvinvointilautakuntaan.

Päätöshistoria

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

50/53

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta

§ 18

05.02.2026

Liitteet

6 Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

Oheismateriaali

Tiedoksi

§ 19

Viranhaltijoiden päätökset

Päätösehdotus

Liikuntajohtaja Martti Merra

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Liikuntajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 23.1.2026 / § 1
Hankintapäätös tekonurmen uusimisesta Leppävaaran urheilupuistoon

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Asianumero 3370/00.02.01/2025

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 20

§ 20

Ylimääräinen asia päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset**Päätösehdotus**

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta muuttaa 21.1.2026 kokouksessaan tehtyä päätöstä § 4 siten, että lautakunta järjestää seminaarin torstaina 5.3.2026 Espoossa.

Käsittely

Asia käsiteltiin ennen § 12:a.

Valkeapää Keisteri-Sipilän kannattamana ehdotti, että liikunta- ja hyvinvointilautakunta muuttaa 21.1.2026 kokouksessaan tehtyä päätöstä § 4, Liikunta- ja hyvinvointilautakunnan seminaarimatka, siten, että lautakunta järjestää seminaarin torstaina 5.3.2026 Espoossa.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko ehdotus ottaa käsiteltäväksi. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi liikunta- ja hyvinvointilautakunnan yksimielisesti päättäneen ottaa asian käsiteltäväkseen.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Valkeapään ehdotus hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi liikunta- ja hyvinvointilautakunnan yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta päätti:

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta muuttaa 21.1.2026 kokouksessaan tehtyä päätöstä § 4 siten, että lautakunta järjestää seminaarin torstaina 5.3.2026 Espoossa.

**Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16,
§ 17, § 18, § 19, § 20**

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.